БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 43 (4934) | 1946 он, февралиин 24, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Агууехэ Ленинэй захяа-заабарипие дүүргэжэ, советскэ арад болбол Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро манай Эхэ оронние хожомдонги оронһоо—түрүү орон, аграрна оронһоо индустриальна орон болгоһон байха юм. Энээн дээрэһээ дайсадтай Улаан Армиин амжалтатайгаар тэмсэхын тула бүхы шухала материальна арга-шадабаринууд бии болгогдоһон байгаа. — *И. В. Сталин.*

ССР Союзай Оборонын Арадай Комиссарай ПРИКАЗ

1946 оной февралиин 23. № 8 г. Москва

Нүхэд улаанармеецүүд ба улаанфлотецууд, сержантнууд, офицернүүд ба генералнууд! Мүнөөдэр бидэнэр Улаан Армиин бии болоһоной 28-дахи жэлэй ойе һайндэрлэжэ байнабди.

Улаан Арми болбол 28-дахи жэлэйнгээ ойе өөрынгөө түүхэнүүдэй сэсэглэн ургажа байхада, немецкэ ба японско империалистнуудые илаһанай алдар солоор бүрхөөгдэн угтажа байна. Үни удаан үргэлжэлһэн хүндэ хүшэр дайнай Улаан Арми болбол морально-дайшалхы дээдэ шанартай, мүнөө үеын гүйсэд зэбсэгжүүлгэтэй, ехэхэн дүршэлтэй ба баатар хатуужаһан командирнуудтай, түрүү зэргын арми болон гараа.

Фашистска булимтарагшадтай болоһон дайнда Улаан Арми болбол өөрынгөө агууехэ зорилгонуудай хэмжээндэ гарөө, Советскэ гүрэнэй интересүүдые үнэн шударгуу ба найдамтай хамгаалагша байһанаа харуулаа. Манай боецууд, офицернүүд ба генералнууд арад зонойнгоо этигэл найдабарипие харюулжа, Эхэ оронойгоо урда өөрынөө уялганаратай түрэтэйгөөр дүүргэһэн байна. Улаан Армидаа баатар найдажа болохо юм гэжэ советскэ хүнүүд хаража байдабэ. Манай ороной бүхы арадууд болбол өөрынгөө армиһаар, тэрэнэй илалтануудаар омгорхохо ёһоороо омгорхоно, Эсэгэ оронойнгоо түлөө дайн байлдаануудта баатарай үхэлөөр наһа бараһан геройнуудай арюун сэбэр дурасхаалые хүндэлнэ.

Улаан Армиин гайхамшагта ехэ илалтанууд болбол юун дээрэһээ туйлагдааб гэбэл, тон түрүүндэ, Улаан Арми болбол бодото арадай арми мүн ба өөрынгөө арадай ашаһонуудые хамгаалжа байһан дээрэһээ болоно. Советскэ хүнүүд болбол өөрынгөө армиие тон халуунаар инаглан шүтэдаг ба тэрээнэй хүсые бэхижүүлхэ тухай хододоо оролдон байдаг. Энэ оролдолго болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хэсүү хүндэ жэлнүүдтэ илангаяа тодоор харуулагдаһан байха юм. Бүхы манай арад болбол илалтын түлөө, илалтын түлөө унаһан малгайгаа абангүй, һуни һунигүй ажаллаһан байна. Хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин эрэлхэг шанга хүдэлмэригүйгөөр, тэдэнэй материальна ба моральна дэмжэлгэгүйгөөр Улаан Арми болбол дайсаниие диилэжэ шадахагүй байгаа.

Коммунистическэ парти хадаа Улаан Арми тухай оролдолгоо гаргажа, тэрээниие хүмүүжүүлэн байһан дээрэһээ тэрэнэй илалтанууд мүн баһа туйлагдаһан байха юм.

Агууехэ Ленинэй захяа-заабарипие дүүргэжэ, советскэ арад болбол Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро манай Эхэ оронние хожомдонги оронһоо—түрүү орон, аграрна оронһоо индустриальна орон болгоһон байха юм. Энээн дээрэһээ дайсадтай Улаан Армиин амжалтатайгаар тэмсэхын тула бүхы шухала материальна арга-шадабаринууд бии болгогдоһон байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Коммунистическэ парти болбол манай оронние нэгэн бүхэли сэрэгэй лагерь болгон жагсааһан ба арад ба армиин бүхы оролдолго хүсые дайсаниие бута сохихо гэһэн нэгэн нэгэ зорилгодо хандуулһан байна. Коммунистическэ парти болбол советскэ сэрэгшэдтэ дайнай удха ба зорилгонуудые ойлгуулан үгэжэ, тэдэнэй дунда Эхэ ороноо инаглан шүтэлхэ сэдьхэлые хүмүүжүүлэн, дайшалхы зориг хүсэлые бэхижүүлжэ, айхые мэдэхэгүй ябадал ба жаяг заршамые бэхижүүлһэн байна. Энэ болбол манай илалтын ехэхэн шухала нүхэсэл боложо үгэһэн байха юм.

Дайсадаа дараһан илалтаар дайгаа дүүргэжэ, Советскэ орон болбол өөрынгөө ажахын хүгжэлтын шэнэ, энхэ амгалан үедэ ороһон байна. Дайлан абаһан позицинуудаа бэхижүүлжэ, ажахын шэнэ хүгжэлтэдэ улам урагшаа дэбжэхэ зорилго мүнөө үедэ советскэ арадай урда табигдаһан байна. Бидэнэр болбол эдэ позицинуудаа бэхижүүлхэ тэдыгээр хизаарлажа шадахагүй байнабди, ушарынь хадаа энэ болбол нэгэн газартаа зогсоһон ябадалда асарха байна,—бидэнэр болбол арадайнгаа ажахын хүсэн түгэс шэнэ хүгжэлтэдэ нүхэсэлнүүдые бии болгохын түлөө улам бүри урагшаа дэбжэхэ ёһотой байнабди. Бидэнэр болбол манай орондо дайсанай ушаруулһан шархануудые богонихон болзор соо эдэгээн заларуулха ба арадайнгаа ажахын хүгжэлтын дайнай урдахи хэмжээе һэргээн бодхоожо, һаяын сагта энэ хэмжээе ехэхэнээр үлүүбшэлхэ, арад зоной материальна байдалые ургэхэ ба советскэ гүрэнэйнгөө сэрэгэй-экономическа хүсые бүри ехээр бэхижүүлхэ ёһотой байнабди.

Шэнэ условинуудта Улаан Арми болбол советскэ арадай амгалан тайбан зохеохы ажалые һэрэмжэтэйгээр хамгаалха, Советскэ Союзай гүрэнэй интересүүдые найдабаритайгаар хамгаалха ба манай Эхэ ороной хилэнүүдые дайсадта ойроо хүртэшэгүй болгохо ёһотой.

Дайн сэрэгэй үедэ Улаан Армиин боецууд, офицернүүд ба генералнуудай гол зорилго хадаа илалта туйлаха, дайсанаа хүсэд бута сохихын түлөө өөрынгөө хүсэ шадал ба мэргэжэлые шадабаритайгаар хэрэглэхэ ябадалда байгаа. Амгалан тайбан байдалай үедэ бүхы боецууд, офицернүүд, генералнуудай бултанайнь түрүүшын ээлжээнэй зорилго хадаа өөһэдынгөө сэрэгэй ба политическэ мэргэжэл шадабарипие саг үргэлжэ һайжаруулха ябадалда байна. Бүхы улаанармеецүүд ба сержантнууд болбол сэрэгэй хэрэгые эсэшэ сусашагүйгөөр шудалха, өөрынгөө буу зэбсэгые мэдэхэ ба албанай талаар өөрынгөө уялгануудые үгэ дуугүйгөөр дүүргэхэ ёһотой. Өөһэдынгөө мэдэл дорохи хүнүүдые һайнаар һургаха ба хүмүүжүүлхэ шадабари мүнөө офицерскэ составһаа хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүүгээр эригдэнэ. Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ Улаан Армиин офицернүүд ба генералнууд байлдаанай газар дээрэ сэрэгүүдые хүтэлхэ мэргэжэлые һайн шудалаа. Мүнөө бүхы офицернүүд ба генералнууд амгалан тайбан байдалда сэрэгүүдые һургаха ба хүмүүжүүлхэ мэргэжэлые хүсэд һайнаар шудалха ёһотой.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн болбол сэрэгэй хэрэгтэ ехэхэн шэнэ юумэнүүдые оруулаа. Дайн байлдаанай газарнуудта олдоһон дайшалхы дүршэл хадаа сэрэгүүдые һургахада ба хүмүүжүүлхэдэ баялиг һургаал болоно гээшэ. Тиимэ дээрэһээ армиин бүхы бэлэдхэлые үнгэрһэн дайнай дүршэлнүүдые шадамараар шудалха үндэһэ һуури дээрэ ябуулха хэрэгтэй. Офицерскэ кадрнуудай теоретическэ һуралсалда ба советскэ сэрэгэй наукые улам саашаа ургаха ябадалда энэ дүршэлые мүн бүхы талааринь хэрэглэхэ шухала. Сэрэгэй хэрэг болбол саг үргэлжэ ба түргэнөөр хүгжэжэ байдаг юм гэжэ һанажа ябаха хэрэгтэй. Улаан Арми болбол сэрэгэй хэрэгэй хүгжэлтын хойноһоо гансал гээгдэнгүй ябаха тэды бэшэ, харин тэрээниие мүн урагшань ябуулха уялгатай.

Улаан Арми болбол өөрынгөө зэбсэгжүүлгэ дотор дайшалхы хүсэнэйнгөө үндэһэн болохо түрүүклассна техникэтэй байна. Зорилго болбол энэ техникые эрхимээр мэдэхэ, шадамараар тэрээниие хэрэглэхэ ба тэрээниие нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр гамнаха ябадалда байна.

Сэрэгүүдые һургаха ба хүмүүжүүлхэдэ амжалта туйлалга хадаа бата бүхэ жаяг заршамгүйгөөр ба хатуу шанга сэрэгэй гуримгүйгөөр олдохогүй гээшэ, тэдэниие сахилга хадаа армиин бүхы составай шухалын шухала уялгань болоно. Жаяг заршам ба гуримай тулгууринь, түрүүшын ээлжээндэ, манай командна кадрнууд, тэрэ тоодо улаанармеецүүдэй эгээл ойрын ба шууд сэхэ начальнигүүд ба хүмүүжүүлэгшэд—старшинанууд ба сержантнууд болохо ёһотой.

Улаан Армиин боецууд, офицернүүд ба генералнууд арад зонойнгоо ба Эхэ оронойнгоо урда ехэхэн габьяатай байна. Тиигэбэшье, энэ болбол мэдээшэрхэһэн ба һанаагаа амарһан ябадалда хүргэхэ ёһогүй. Өөһэдынгөө габьяануудаар һанаагаа амарангүй, бүхы хүсэ шадал ба мэргэжэлээ Улаан Армиингаа аша туһада үгэжэ, өөрынгөө пост дээрэ үнэн сэхээр ажаллаха гээшэ советскэ сэрэгшэд бүхэнһөө эригдэнэ.

Нүхэд улаанармеецүүд ба улаанфлотецууд, сержантнууд, офицернүүд ба генералнууд!

Советскэ правительствын ба манай Коммунистическэ партиин үмэнэһөө таанарые Улаан Армиин 28-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулан амаршалжа, баясхалан хүргэнэб.

Улаан Армиин үдэрые тэмдэглэн—захирхамни хадаа:

Мүнөөдэр, февралиин 23-да, манай Эхэ ороной столица—Москвала, союзна республикануудай столицануудта болон герой-городуудта—Ленинградта, Сталинградта, Севастопольдо ба Одессэдэ—хорин дахин артиллериин буудалга хэжэ салют-мэндэ хүргэхэ.

Манай илалта түгэс Улаан Арми мандаха болтогой!

Манай илалта түгэс Уһан-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Манай алдарта Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

Манай хүсэн түгэлдэр Эхэ орон мандаха болтогой!

СССР-эй Оборонын Арадай Комиссар
Советскэ Союзай Генералиссимус И. СТАЛИН.

Загаһашадай амжалтануудые улам саашань хүгжүүлхэ

Манай советскэ Эхэ ороной ажалшан арадууд болбол бүхэдэлхэйн түүхэтэ үдэрнүүд соо арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинай хэлэһэн үгын алтаран толотомо уряалаар зоригжон, Эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадалые ба аллар сууе бэхижүүлхын түлөө, арад зоной энхэ амгалан байдалые хангахын түлөө, дайлаа абаһан илалтаяа улам улам батадхахын түлөө хүдэлмэрилжэ байна.

Эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхознигууд ба бүхы советскэ арад—бага ехэгүй бүгэдөөрэн дайнай хойто тээхи амгалан ажабайдалай шэнэ зорилгонуудые гүйсэдхэжэ эхилбэ. Советскэ арад болбол социалистическэ ажаүйлэдбэриин ба колхозно ажахын саашанхи хүгжэлтэнүүдые ойрын хэдэхэн жэлнүүд соо сэрэг дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүргэхэ, тэрэ хэмжээнһээ нилээд үлүү гаргаха зорилготой.

Манай ороно хүнгэ ба хүнгэн ажаүйлэдбэриин ургалта, колхозно ажахын хүгжэлтэ ба байгаалиин бүхы баялигуудые бэдэрэн оложо абалга—эдэ бүхы хадаа ажалшан арадуудай энхэ амгалан байдалые хангаха ба тэдэнэртэ хэрэглэгдэхэ үргэн хэрэглэлэй эд бараае, эдеэ хоолые элбэг болгохонь лабтай.

Һэргээн бодхоолгын табанжэлэй эхиие угтаһан ороной заводууд, фабриканууд, предприятинууд, эмхи зургаанууд, колхозууд бүхэнэй коллективүүд болбол 1946 оной эхинһээ хойшо өөһэд өөһэдынгөө ажал хүдэлмэри дээрэ һунгуулиин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, нүхэр Сталинай, Коммунистическэ Партиин уряалаар хүдэлмэрилэн гайхамшагта амжалтануудые туйлаһан байнад.

Манай республикын заводууд, фабриканууд, эмхи зургаануудай дунда загаһа барилгын ажалда хүдэлмэрилжэ байгшад нилээд ехэ амжалтануудые туйлажа шадаа. Загаһашадай коллективүүдэй дунда эрхим зэргээр хүдэлмэрилһэн загаһанай заводой коллективүүд болбол 1946 оной түрүүшын кварталай загаһа барилгынгаа түсэбые январь, февралиин түрүүшын хахад соо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Посольско загаһанай заводой коллектив болбол 1946 оной түрүүшын кварталай түсэбые февралиин 15-ай байдалаар 195,7 процент гүйсэдхэһэн гэхэ гү, али үнгэрһэн 1945 оной нэгэдэхи кварталайхитай жэшээлбэл 2.740 пүүд загаһа гүрэндөө үлүүлэн тушааһан байха юм. Кабанскын аймагай загаһа барилгын «Байкал» колхозой загаһашад гайхамшагта амжалтануудые туйлажа, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинай хэлэһэн үгые бодото хэрэгээр харюулһан байна. «Байкал» колхозой загаһашад 1946 оной нэгэдэхи кварталай загаһа барилгын түсэбые 40 үдэрэй турша соо 380 процент гүйсэдхэһэн гэхэ гү, али түсэбһөө үлүүлэн хэдэн мянган пүүд загаһа гүрэндөө тушааһан байха юм.

Посольско загаһанай заводой ба «Байкал» колхозой загаһашад загаһа олоптой газарта загаһа барилгын хүдэлмэриие ябуулһандаа иимэнүүд шалгарма һайн амжалтануудые туйлаһан бэшэ, харин бусад загаһанай заводуудтай зэргэлээд лэ хүдэлмэрилжэ байдаг юм. Тэд ямар шабаряар иимэ амжалтануудые туйлааб гэхэдэ, энэ завод дээрэ ба тус колхоз дээрэ, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэн, тэдэнэрэй хүтэлбэрилэгшэд коллективүүдэйнгээ дунда ажалай эмхидхэлые ба бүридхэлые зүбөөр табижа, эрхим загаһашадай лүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгоһон дээрэһээ, һайн ажаллагшадые шагнаха, хойрог залхуунуудые хэһээхэ—эгээл иимээр хүдэлмэрилдэг дээрэһээ гайхамшагта амжалтануудые туйлаа.

Мүн тэрэшэлэн Горячинска загаһанай завод 1946 оной түрүүшын кварталай түсэбые 45 хоногой турша соо 94,4 процент дүүргэһэн гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэй январь һаратай сасуулбал 2.170 пүүд загаһа гүрэндэ үлүү тушааһан байха юм.

Иимэ эрхим заводууд нилээд олон. Загаһа баригшадай эрхим коллективүүд иимэ амжалтануудые туйлаба гэбэшье, зарим загаһанай заводууд болбол эрхим заводуудтай зэргэлээд лэ хүдэлмэрилдэг топ адли эрхэ байдалтай байһаншье һаа, загаһа барилгынгаа түсэбые дүүргэжэ шадаагүй байнад. Жэшээлхэдэ, Мысовско загаһанай завод болбол загаһа барилгын 1946 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые оройдоо 19,3 процент гүйсэдхөөд байна. Эндэ ямар шалтагаанһаа түсэбөө муугаар дүүргэнэб гэхэдэ, ажалай эмхидхэл ба бүридхэл муугаар табяатай, загаһашад бариһан загаһаяа хүсэд тушаадаггүй өөрынгөө хэрэгтэ гаргашалдаг, хулгайшадтай тэмсэдэггүй, коллективэйнь дунда ажалайнь заршам муу—эгээл иимэ дээрэһээ хожомдожо ябана. Мүн тэрэшэлэн Кабанскын загаһанай завод бусад заводуудта орходоо муугаар хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө загаһанай ажал эрхилдэг коллективүүдэй урда тон харюусалгатай болтиихэ зуура, тон зохид таарамжатай саг боложо байна. Мүльһэн дороһоо загаһа барилгые хабарай сезондо үнгэргэдэг гээшэ. Дулаан үбэл боложо загаһа барилгада таарамжатай байһан туладань энэ арга байдалые зүбөөр хэрэглэлгэ, загаһа барилгын зэр зэмсэг, губшуур, онгосо ба бусад хэрэгсэлые саг болзортонь заһабарилһан ябадал загаһа барилгын сезоной түсэбые гүйсэдхэлгэдэ гол үүргэ эзэлхэ байна. Тиимэ туладань загаһанай заводууд, загаһа барилгын колхозууд болбол энэ хүдэлмэридэ гол анхаралаа табижа, мүльһэн дороһоо загаһа барилгын хабарай сезоной түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэхэ уялгатай.

Энэ хүдэлмэринүүдые саг хаһа соонь бэелүүлжэ шадаад байгаа һаа, гүрэндэ загаһа тушаалгын ябасын темпые эршэтэхэ байнабди.

Манай республикын загаһашад болбол һунгуулиин урда тээхи социалистическэ мүрысөөе улам саашань дэлгэрүүлжэ, загаһа барилгын ажал дээрэ толотомо амжалтануудые туйлахань лабтай.

Орон доторхи ажалай дэбжэлтэ

Москвагай Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгөөр ба СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтанууд дээрэ коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой толотомо илалтаар зоригжоһон советскэ ажалшад үдэрһөө үдэр бүри үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлана.

Донбассай горнягууд вождиин уряалда харюу болгон түлишэ абалгаяа ехэдхэбэ. Сталинска областиин шахтернууд февраль соо орондоо 20 мянган тонно шулуун нүүрһэ түсэбһөө гадуур үгэбэ.

Свердловско областиин металлургнууд металл хайлуулгаяа ехэ болгоо. Кушвинска металлургическа заводой коллектив февраль соо хэдэн зуун тонно булад түсэбһөө үлүүлэн хайлуулһан байна. Верх-Исетскэ завод дээрэ булад шудхагшад Базетов Куприянов хоёр түсэбэйнгөө ёһоор 13 часай орондо 9 час соо булад хайлуулна.

* * *

Нүхэр Сталинай үгэ болбол хабарай таригада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө Бүхэсоюзна мүрысөө үүсхэгшэд болохо Доной колхознигуудай дунда патриотическа дэбжэлтын шэнэ долги гаргаба. Хүдөө-ажахын түрүү артельнүүд таряа тушааха түсэбөө дүүргэөд, даалгабарияа гадуур гүрэндөө ороохо тушаажа үргэлжэлүүлһээр. Элеваторнууд ба бэлэдхэлэй пунктнүүдтэ үдэр бүри хэдэн арбаад ашаанууд ерэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Идея Ленина» гэжэ аксайска колхозууд 24 мянга гаран пүүд шэнииеэ ашажа ябуулба. Ростовско областиин «13 лет Октября» гэжэ хүдөө-ажахын артелиин колхознигууд энэ үдэрнүүдтэ 20 мянган пүүд таряа тушаагаа.

* * *

Эстонско ССР-эй түрүү машино-тракторна станцинууд тракторнууд болон прицепной багажа зэмсэгүүдэй үбэлэй заһабарилгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ нүхэр Сталинай уряалые харюулна. Дурбэн МТС бүхы тракторнууд ба хүдөө-ажалай машинануудые хабарай таригада хүсэд бэлдээ. (ТАСС)

Саратов—Москва гэжэ газопровод барилга дээрэ

САРАТОВ, февралиин 19. (ТАСС). Саратов—Москва газопроводые барилгын нэгэдэхи участок дээрэ һүүлшын хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Һаяхан 4 скважиные магистральда залгаха ябадал дүүрэһэн байна. Эдэнь хадаа Москвае газаар хангаха ябадалда дүүрэн хүрэхэ байна.

Трассые шалгагшад 9 шэнэ гэртэ оруулагдаба. Компрессорнэ, контрольно-распределительнэ ба электростанци баригдажа байна.

Газаар проводые шалгажа эхилээ. Газопровод шалгалга болбол Моршанск город хүртэр амжалтатай дүүргэгдэбэ. Газопровод бүхөөр ба һайнаар баригдаһан байна.

И. В. Сталин господин Кавама-эс-Салтане гэгшэтэй уулзаба

Февралиин 21-дэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ И. В. Сталин Иранай Премьер-Министр господин Кавама-эс-Салтане гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Гадаадэ Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Мо- [illegible] байлсаа.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БМАССР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТЫН НЭРЭЭРГЭ НҮХЭД Б. Б. БОЛДЫРЕВ БА Н. И. МОТОРИН ГЭГШЭДТЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республика дотор хүгжэмтэ искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэн габья гаргаһанай түлөө БМАССР-эй габьяата артистын нэрэзэргэ гүрэнэй Ленинэй ордено Бурят-Монголой хүгжэмтэ-драмын театрын оркестрын артистнуудта олгохо гэбэл:

Болдырев Борис Борисовичта
Моторин Николай Ивановичта

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан, 1946 оной февралиин 15.

Агуухэ Сталинай алтан үгэнүүдые шудалая!

ҮДЭШЫН ПАРТИЙНА ҺУРГУУЛИИН ХҮДЭЛМЭРИ

ВКП(б)-гэй Кяхтын айкомой бюрогой шиидхэбэриин үндэһөөр тус айкомой дэргэдэ үдэшын партийна һургуули нээгдэһэн байгаа. Энэ һургуулиин заняти үнгэргэлгэ 1945 оной октябрь һараһаа хойшо эхилжэ, 16 заняти үнгэргэбэ. Хамта дээрээ 64 часай программа үнгэргөөд байха юм.

Тус һургуулида хамта дээрээ 28 хүн һуралсана. Тэдэнэй дунда ВКП(б)-гэй членүүд 20 хүн, комсомолецууд 7 хүн, партийнабэшэ нэгэ хүн Партиин айкомой бюро, мүн ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд болбол энэ һургуулиин хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа нилээдгүй ехэхэн партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри хэбэд.

Үдэшын партийна һургуулида һурагшадай дунда дээдэ ба дунда һургуулитай хүнүүд олон бии. Тиимэһээ ВКП(б)-гэй айком болбол тус һургуулида политическэ ба теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй багшанарые табиһан байгаа. Жэшээлхэдэ, «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн тухай» нүхэр И. В Сталинай түүхэтэ номоор Кяхтын дунда һургуулиин директор нүхэр Столякова заняти үнгэргэнэ. Тэрэшэлэн нүхэр Столякова ВКП(б)-гэй Историин Хуряангы курсаар заняти хэнэ. Географиин хүсэдбэшэ дунда һургуулиин багша нүхэр Рабдано заняти үнгэргэнэ. Тус һургуулида партиин айкомой болон ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй болон сэрэгэй частьнуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд политическэ ба теоретическэ темэтэй элидхэл болон лекцинүүдые олон дахин уншаһан байнад.

Энэ һургуулиин заняти эхилһэнһээ хойшо тэндэ һуралсагшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар 16 заняти хэжэ, «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн тухай» нүхэр Сталинай номые шудалжа дүүргээд, мүнөө «ВКП(б)-гэй хуряангы курсын» 7-дохи бүлэгые үзэжэ байнад. Һургуулида хабаадалсадаг коммунистнууд, комсомолецууд болон партийнабэшэ эдибхитэд хадаа лекци гү, али элидхэл шагнаад байхадаа, тэрээн тухайгаа конспект зохёодог заншалтай болоо. Энэнь тэдэнэртэ ехэхэн туһатай болоно. Юундэб гэхэдэ, үзэһэн темэеэ дахин-дахин дабтажа, бүри гүнзэгыгөөр шудалхадань ехэхэн туһатай болоно.

ВКП(б)-гэй айкомой бюро болбол энэ һургуулиин хүдэлмэриие өмхитэй гуримтайгаар ба тэндэ һуралсадаг коммунистнуудай жаяг зарлигтайгаар һургуулидаа ябаха тухай өөрынгөө заседани дээрэ хэдэн дахин асуудал табижа, тус һургуулиин хүдэлмэридэ ехэхэн туһаламжа үзүүлһэн байна. Ушар иимэһээ энэ һургуулида ябадаг коммунистнууд ба партийнабэшэ эдибхитэд занятидаа алдангүйгөөр тогтоогдоһон саг соогоо ябажа, шудалан үзэхэ темэеэ баталагдаһан программын ёһоор үзэһэн байха юм.

Үдэшын партийна һургуулида ябагшадай дунда үзэхэ темэеэ анхарал оролдолготойгоор шудалжа байдаг стахановецууд олон бии. Жэшээлхэдэ, аймагай модо бэлэдхэлэй конторын директор коммунист нүхэр Максимов болбол тус һургуулиин заняти эхилһээр нэгэшье хожомдонгүйгөөр ябаха зуураа, лекци гү, али элидхэл шагнаһанайнгаа һүүлээр, тэрээнээ конспектироваалжа байдаг юм. Тэрээнһээ гадна, нүхэр Максимов болбол Ленин ба Сталинай түүхэтэ зохёолнуудые уншажа өөрынгөө политическэ ба теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлдэг заншалтай болоо.

Тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй член райпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ступаков баһал эдибхитэйгээр энэ һургуулида хабаадалсана Ажалшадай депутадуудай аймагай Совдэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэ партиин член нүхэр Шульгин, аймаг доторхи УПХУ-е даагша коммунист нүхэр Бородина: ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэн нүхэр Головодина, ажалшадай депутадуудай аймгүйсэдкомой худалдаа-наймаанай таһагые даагша коммунист нүхэр Чишкина болон бусад үдэшын партийна һургуулида эдибхитэйгээр хабаадалсажа, өөһэдынгөө политическэ ба теоретическэ бэлэдхэлнүүдые нилээдгүй дээшэлүүлхэһээ гадна, ажалшан арадай дунда политическэ темэтэй элидхэлнүүдые эдибхитэйгээр хэдэг болоо.

СССР-эй Верховно Совэдтэ һунгалтануудые хэхэ кампаниин үедэ тээ үдэшын партийна һургуулида һурагшад һунгагшадай дунда Советскэ Союзай һунгуулиин системэ тухай олон дахин политическэ темэтэй элидхэл ба лекцинүүдые уншаһан байгаа. Жэшээлхэдэ, нүхэр Чуников болон нүхэр Бородина гэгшэд «Советскэ гүрэнэй хүсэн ба шадалай орьёл» гэһэн темэтэй лекцинүүдые уншажа, ажалшан арадые ехээр һонирхуулһан байха юм.

Комсомолец нүхэр Головодина болбол «Советскэ засаг эхэнэрнүүдтэ юу үгөөб» гэһэн темэтэй политическэ элидхэл эхэнэр һунгагшадай дунда хэжэ, тэдэнэрые һонирхуулһан байгаа. Мүн тэрэшэлэн үдэшын партийна һургуулида һуралсадаг нүхэр Шульгин гэгшэ Сталинска Конституци тухай ба голосовани хэхэ журам тухай элидхэл радиогоор уншаһан байха юм.

Тус һургуулиин заняти байгша оной апрель һара соо дүүрэжэ, шэнээр занятияа эхилхэ байна. Мүнөө тус һургуулиинхид нүхэр Сталинай түүхэтэ үгые шудална.

Н. МИРОНОВ.

Ураншайханай самодеятельностиие харалга болобо

Һаяхан Курумканай аймагай ураншайханай самодеятельностиин коллективүүдэй наадахые харалга болобо. Энэ харалгада 7 коллективүүд хабаадажа, 94 элдэб зүйлнүүдые харуулаа.

Тэдэ коллективүүдэй дунда Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой коллектив (ударидагшань нүхэр Шапанаев) илгаржа, нэгэдэхи һуури эзэлэн, грамота ба 500 түхэригэй мүнгэн шан абаба. Хоёрдохи һууриие Барханай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой коллектив (ударидагшань нүхэр Цыбикова) ба гурбадахи һууриень Курумканай дунда һургуулиин коллектив эзэлбэ.

Д. ШАГДАРОН.

МҮРЫСӨӨНЭЙ АША ҮРЭ

Улан-Удын «Коминтерн» гэжэ артелиин хүдэлмэришэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Шварп) Улаан Армиин 28-дахи ойдо бэлэг болгон февраль һарынгаа даалгабари 23-да хүсэд дүүргэхээр социалистическэ уялгануудые абаад, «Многопромсоюзай» системын бүхы артельнүүдые уряалһан байгаа.

Мүнөө артелиин хүдэлмэришэд бүхэн абаһан уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эрид шангаар хүдэлмэрилжэ, февралиин түрүүшын хахадай турша соо 103 400 түхэригтэ продукци үйлэдбэрилжэ, һарынгаа даалгабари 67 процент дүүргэбэ.

Нүхэр Миндубаевагай хүтэлбэрилдэг бригада эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ үдэр бүхэндэ даалгабаряа 157 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ, бригада хоорондын мүрысөөндэ артель соогоо түрүү һуури эзэлнэ. Тус цехын түрүү стахановецууд нүхэд Исабаева Кукеева гэгшэд халаанайнгаа даалгабари 170 процент дүүргэжэ хододоо һайн жэшээ харуулна. Мүн оёдолой цехын бригада (бригадирынь нүхэр Калинина) даалгабаряа 150 процент дүүргэжэ һайн шанартай продукци гаргана. Цехын оёдолшод-мастернууд нүхэд Шатланова, Вачиха гэгшэд оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ залуу оёдолшодто үндэр жэшээ харуулна.

«Коминтерн» гэжэ артелиин патриотическа үүсхэлые «Красный транспортник» гэжэ артелиин хүдэлмэрилэгшэд хамтынгаа суглаан дээрэ хүндэтэйгөөр дэмжэн абаад, мүн тэрэшэлэн социалистическэ уялгануудые абаһан байна.

Мүнөө энэ артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Марпенок) хахад һарынгаа даалгабари 74,6 процент дүүргэжэ, гүрэндөө 32 300 түхэригэй олзо оруулба.

Тус артелиин ашаа шэрэгшэ үдэр бүхэндэ даалгабаряа 300 процент дүүргэхэһээ гадна, морьдойнгоо хойноһоо тон һайнаар харууһалжа, тэдэнээ хододоо тобир тарганаар байлгадаг юм.

Мүн нүхэр Красиков Посляков гэгшэд ашаа шэрэхэ хүдэлмэреэ һайнаар дүүргэдэг ба морьдоо һайнаар харууһалдаг байна.

«Кооператор-комсомолец» гэжэ артелиин хүдэлмэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Баранов) мүн лэ энэ үүсхэлыэ халуунаар оролсоод ажалай үндэр амжалтануудые туйлана.

Мүнөө энэ артель 87 600 түхэригэй продукци үйлэдбэрилжэ, һарынгаа даалгабари 62.6 процент дүүргэбэ.

Энэ артелиин хүдэлмэришэн ба бригада бүхэн Улаан Армиин 28-дахи ойдо дашарамдуулһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо эршэмтэй ажалаараа өөрынгөө артель түрүү һуурида гаргахаяа хүсэжэ, үнэн зүрхэнһөө хүдэлмэрилнэд.

Малгай оёдог цех (начальнигынь нүхэр Смирнов) мүрысөөнэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ артель соогоо түрүү һуури эзэлээд, энэ туйлаһан амжалтануудаа үргэлжэлүүлжэ даалгабаряа 170 процент хүртэр дүүргэнэ.

Цехын түрүү стахановка нүхэр Ламухина хододоо 200 процент даалгабаряа дүүргэдэг байна. Энэ патриотка һаяхан стахановска вахтада жагсажа халаанайгаа даалгабари 400 процент дүүргэбэ. Мүн стахановка Борисова хабаяа үгэнгүй түрүү һуури эзэлхээ эрмэлзэн хүдэлмэрилжэ, тэрэшэлэн үдэр бүхэндэ даалгабаряа 200 процент хүртэр дүүргэнэ.

Е. РИНЧИНОВА.

Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэд

СССР-эй Верховно Совдэй һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ороһон Бичурын МТС-эй трактор, машинануудые заһабарилагшад өөһэдтөө абаһан уялгануудаа гүйсэд дүүргэнэд. Тракторигстнууд Г. Савельев, Е. Слепнев, П. Афанасьев, А. Тюрюханова, И. Ткачева ба бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 100—120 процент дүүргэдэг байна.

Токарь В. Гребенников, слесарь Б. Попов, түмэршэ дархашуул Перелыгин ба Полуянов гэгшэд нормоёо үдэр бүри 250—300 процент дүүргэнэ.

Окино-Ключевскэ МТС-эй машина, тракторнуудые заһабарилагшад абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ хүдэлмэридэ Рогозинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг бригада (бригадирынь нүхэр Мельников) түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда хододоо илгарна. Энэ бригада МТС-эй дирекциин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг алдангүй абажа ябанад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой № 9 һургуулиин 6-дахи классай отличник Валя Марчук гэгшэ ВЛКСМ-эй Городской райкомой секретарь нүхэр Драгомерецкий гэгшэһээ «ВЛКСМ» гэжэ значок абажа байна.

И. Красавцевай фото.

Партийна ажабайдал

МАЛАЖАЛ БА КОЛХОЗНО ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ

Яруунын аймагай зарим колхозуудаар адуу малай үбэлжэлгэ тон хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Эндэхи колхозуудай партийна эхин организацинууд бэ колхозуудай правленинүүдэй адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, тэдэнэй тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень арбидхаха гэхэ мэтын гүрэнэй тон харюусалгатай хэрэгтэ шухала анхаралаа табингүй, энээндэ харюусалгагүйгөөр хандаһан ябадалһаа боложо слонхи колхозуудаар малай үбэлжэлгэ тон муугаар үнгэргэгдэнэ.

Тус аймагай колхозуудаар адуу, малай, нлангаяа залуу малай ухахэ ба тураха ябадал үзэгдэһэн дээрэһээ ВКП(б)-гэй областной комитедэй бюро болбол үнгөө январиин 12-то тус аймагай колхозуудай малажалай байдал тухай тусхай асуудал өөрынгөө заседани дээрэ зүбшэн хэлсээд, шиидхэбэри гаргахадаа, энэ аймагта малай үбэлжэлгэ тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ тоолохотоёо хамта, адуу малай үбэлжэлгэдэ иимэ тасрашагүй дутуу дундануудые шууд түргэнөөр усадхаха талаар дэлгэрэнгы заабаринуудые үгэһэн бэлэй.

ВКП(б)-гэй айкомой IV-дэхи пленум болбол партиин обкомой энэ заабариин ёһоор колхозуудта малажалай байдал тухай асуудал үргэнөөр ба тодорхойгоор хэлсээд, шанга шүүмжэлэлгэ хэжэ, энээниие дары усадхаха тухай хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байгаа. Гэбэшье, зарим колхозуудаар малай үбэлжэлгэ урдамэтэ муугаар үнгэргэгдэһөөр.

Жэшээлхэдэ, Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Белоусов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Жданов) 13 толгой мал ухэбэ. Домненско сомоной «Улаан туяа» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыденов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Жамсаранов) аяар 28 толгой мал хороһон байна. ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой зүгһөө хатуу шанга хэмжээ абтаһан байбашье, эдэнэр тус шиидхэбэриһээ һургаал абаагүй, адуу малаа үхүүлжэ байһаар.

Исингын сомоной XVII партконференциин нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбиков, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Бадуев) малшадай үбэлэй үедэ үхэр малаа дулаан байрада байлгаагүй, үбһэ тэжээлынь дутаажа, зоотехническэ заабариие сахихын тула огто анхаралаа табидаггүй байһан дээрэһээнь эндэ хэдэн арбаад мал үхэһэн ба зуу гаран эбэртэ бодо мал шадал шэнээгээ бууража, туранхай болоһон байха юм.

Мүн Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 80 толгой эбэртэ бодо мал 60 толгой хони ямаан муу шадалтай боложо, үхэхын туйлда хүрэбэ.

Комсомольско сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Грехов, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Маханчеев) 10 толгой морин, 100 толгой хони ямаан муу шадалтай байна. Хүдэлмэриин моридойнь олонхинь туранхай байха юм. Энэ колхоздо үбһэ тэжээлынь дууһаха дүтэлбэ. Үбэлэй бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ, малаа һайнаар уһалха талаар юушье хэнэгүй. Иимэ гэмтэй ба аюултай баримтанууд бусадшье колхозуудаар үзэгдэнэ.

Тэрээнһээ гадна, «Путь социализма», «Улаан туяа», «Коминтерн» ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудаар үбһэ тэжээлэ гамтайгаар гаргашалха тушаа анхаралаа табидаггүй, тэрээниие химгадалга, харууһалга хэдэггүй дээрэһээнь горьтойхон тооной һолоомо, үбһэн үрилтэ хоролтодо ороһон байна. Үбһэ тэжээлээ гуримшалан календарна түсэбэй ёһоор гаргашалдаггүй дээрэһээнь эдэ колхозуудаар малай эдихэ үбһэ тэжээл үлүү ехээр гаргашалһан ушарнууд бии.

Эдэ бүхы баримтанууд ВКП(б)-гэй айкомой пленум дээрэ элирүүлэгдээ. Энэ пленум дээрэ үгэ хэлэһэн аймагай прокурор нүхэр Санжаков, аймгүйс[…] мой түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев, [...] лициин начальник нүхэр По[...] «Улаан Ярууна» колхозой түрүү[...] нүхэр Цыдыпов, Молотовой нэрэм[...] колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ба[...] ба бусад дээрэ хэлэгдэһэн баримта[...]дые тодорхойгоор шүүмжэлһэн байна.

Малажалые хүгжүүлхэ хэрэгтэ [...] анхаралтайгаар хандаха, гээгдэһэн [...] дары усадхаха хэмжээнүүдые [...]хыень аймагай гүйсэдхэхэ комитет [...] ВКП(б)-гэй айкомой зүгһөө зарим [...]хозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шухала [...]ринууд үгтэһэн байгаа. Тиигэбэшье [...] колхозой хүтэлбэрилэгшэд, тэрэ [...] Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү[...] нүхэр Белоусов «XVII партконфе[...]» гэжэ колхозой правлениин түрүү[...] нүхэр Цыбиков ба бусад энэ заа[...]нуудһаа зүб тобшолол хэнгүй адуу [...]лаа үбэлжэлгэхэ муугаар оруулна. [...]ажалые һайжаруулха хэрэгтэ тон [...] салгагүйгөөр хандаһан тухайдаа [...] хатуу шангаар шүүмжэлэгдэһэн байна.

Мүн тэрэшэлэн аймагай газар[...]лангай таһаг (даагшань нүхэр С[...]) аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь [...] Гершман) ба бусад организацинууд [...] ажалда анхаралаа табинагүй гэжэ шү[...]лэгдэбэ. Аймагай газар таряалангай [...] адуу малай амжалтатайгаар үбэл[...] хүдэлмэриие толгойлдоггүй. Мүн ай[...]ребсоюз малшадта зорюулжа ад[...] гаргажа үгэнэгүй.

Ушар иимэһээ Яруунын аймагай [...]тийна ба советскэ организацинууд[...] шухала зорилгонь хадаа, ВКП(б)-гэй [...]комой бюро ба партиин айкомой [...]мэй шиидхэбэринүүдые гарай хүгэ[...] болгожо, адуу малай үбэлжэлгые [...]тэйгээр үнгэргэхэ, үбһэ тэжээлэ [...] гаргашалжа арбилха, малай хүсэ [...] һайжаруулха. тарган тобир онд[...]ха, шэнэ тулнүүдые гээлтэ хоро[...]гөөр тэнжээхын түлөө эрид шуу[...] хэ уялгатай.

Түбхын түрүүндэ, колхозуудта [...] малай үбһэ тэжээл зүбөөр имагта [...] ёһоор гаргашалха, үбэлэй бэл[...] зүбөөр хэрэглэхэ, адуу малаа [...] адуулха, малые зоотехническэ заа[...] ёһоор харууһалха ёһотой. Тэр[...] Яруунын аймагай колхозууд [...] сабшалангаа һайжаруулха, тэжээл[...] бэхи база байгуулхын түлөө эрид[...] хэхэ уялгатай.

Колхоз бүхэн адуу малаа үбһэ [...] зүбөөр графигай ёһоор гаргашалха [...]далые хэхэ, малай байра, байдал[...]руулха зэргэтэй. Мүн түл абалгы[...] һайнаар угтаха. Мүнөө манай [...] шэнэ тулнүүдые абажа эхилээ. [...] энэ харюусалгатай асуудалда [...] хэрэг хандаһан ябадалнууд энд[...] Зарим колхозуудаар шэнэ тулнүү[...]ха бэлэдхэл хаһа саг соонь хээгд[...] байрануудые хангалтагүйгөөр ду[...] байха юм. Ушар иимэһээ эрхим [...] тулнүүдые абаха, элүүр эмхээр т[...] ябадалда онсо анхаралаа табиха [...]

Пимэнүүд шухала эрилтэнүүд Яр[...] аймагай партийна органи[...] урда табигдана гээшэ.

1946 ондо малажалые хүгж[...] гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ябадал [...] түрүүн адуу малай үбэлжэлг[...] абалгые эмхитэйгээр үнгэргэлгэһөө [...]дыта а байна. Хэнэйшье мэдэһээр [...]жэлгын үедэ адуу малаа гарзал[...] шэнэ тулнүүдые хороогоод байбал, [...]нэй түсэб дүүргэхэгүй байһаниинь [...]

Тиимэһээ малай үбэлжэлгэ ам[...]тайгаар үнгэргэхэ, малай хүсэ [...] буурулхагүй, түл абалгые эрхим[...] хэлтэйгээр угтаха ябадал болбол [...]тийна эхин организацинуудай, кол[...]дай правлениин болон бүхы [...] гол зорилго мүн.

Ц. ДАМДИН[...]

ГОРОДОО НОГООРУУЛХЫН ТУЛАДА ҺУЛТАДАА ОРОЛДОЁ

Манай уужам ехэ социалистическэ Эхэ ороной городуудые шэнэдхэн байгуулха ба шэнэ социалистическэ городуудай барилгын хүдэлмэри үзэгдөөгүй ехээр ябуулагдаһан байна. Советскэ засагай жэлнүүдтэ манай орон дотор хэдэн зуугаад шэнэ социалистическэ городууд баригдаһан байна гээшэ.

Тиихэ зуураа манай городуудые зохистой һайн, культурна байдалтай болгохо ябадалда бага бэшэ оролдолго гаргагдадаг байха юм.

Манай городуудые зохистой һайн культурна байдалтай болгохо ябадалда сэсэг ба модонуудые олоор тарижа, городоо ногооруулха гээшэ ехэ удхашанартай болоно. Городой ехэ боложо ургаха бүри, шэнэдхэн байгуулагдажа, зонойнь олон болохо бүри—сэсэг модо тарижа городоо ногооруулха ябадал, тэрэнэй арюун сэбэр байдал ба архитектурна түсэблэлгын хэрэг ехэ үүргэ эзэлхэ байһаниинь бүри элеэр харагдаха байна. Городоо модо тарижа ногоорүүлхэ хүдэлмэриие шууд сэхэ зоригтойгоор бэелүүлхэ ябадал хадаа городой бүхы олониитын эмхи-зургаануудай ба бүхы гражданнуудай зайлашагүй шухала хэрэг болоно.

Манай Бурят-Монголой Советскэ Социалистическэ Республикын столица Улан Удэ город хадаа советскэ правительство ба большевистскэ партиин наци нальна политикын ашаар Сталинска табанжэлнүүдтэ культурна ба индустриальна город боложо шадаа. Энэ үедэ тон ехэ боложо ургаһан ба зонинь нилээд олон болоһон байха юм.

Улан Удэ городые ногооруулха ябадал 1938 ондо „Зеленстрой" гэжэ трестын эмхидхэгдэһэн үдэрһөө эхилжэ түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг болоһон байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн байлдаанай жэлнүүдые тоолонгүй хаража үзэхэдэ, тон богонихон саг соо энэ талаар нилээд ехэхэн ажал хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, хуушан кладбищиин талмай дээрэ городской сад байгуулагдаа. Энэ сад хадаа мүнөө городой арад зоной һонирхолтойгоор ба культурнаар амарха тон гансахан газар болохо байна. Революциин талмай дээрэ хүнэй ябаха талатайгаар ба һууха скамейкатайгаар модо болон сэсэг таригдаа. Зунай сагта эндэ хүүгэд олоороо сугларжа наададаг, мүн городойхид амардаг байха юм. Мүн городой хэдэн олон үйлсэнүүдтэ модо тарижа ногооруулагдаһан байна. Энэ хадаа городые ногооруулха тон ехэ хэрэгэй эхин боложо үгэнэ.

Тариһан модон бүхэн, бургааһан бүхэн городой зондо туйлай ехэ үнэтэй байха юм. Юуб гэхэдэ, городой агаарые һайжаруулжа, манай бэеын элүүр байха ябадалда ехэ туһатай ба мүн городые манай гоё һайхан болгон шэмэдэг байна. Гадна городые ногооруулха ябадалда ехэхэн зөөри гаргашалагдадаг байха юм.

Манай городой тарималмодо, сэсэгэй ашаг туһые зүбөөр хэрэглэхэ ба тэдэниие хамгаалха ябадалда ямараар хандадаг байнабибди гэжэ асуубал? Тон муу гэжэ харюу үгтэхэ байна. Юуб гэхэдэ, үйлсэ ба тарималай талмай дээрэ хэдэн олон тарималмодон хухарһан, хашаа хоройнь эбдэрһэн, үнгэрхэдөө ямаан химэлжэрхиһон байдаг. Жэшээлхэдэ,—Вокзальна үйлсэ, Смолинско үйлсэ, Совдүүдэй байшангууд шадарай ба Революциин талмай дээрэхи тарималмодонууд гэмтэһэн байна. Үнгэрхэдөө тарималмодонуудые мори уяха сэргын орондо хэрэглэдэг ушарнууд олон газарта үзэгдэдэг байна. Энэ хадаа, городой зоной заримуудай, өөһэдтөө тон шухала хэрэгтэй тарималмодонуудые наряар хамгаалха гүйсэд һайн заншалтай болоожо шадаагүйе харуулна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайн байлдаан илалта түгэсэлдэрөөр дүүрээ. Манай парти ба правительство городуудые зохистой һайн, культурна байдалда оруулха ба ажалшадай ажаһуудалые һайжаруулха ябадалда ехэхэн анхарал табидаг байна.

Дайн байлдаанай жэлнүүдтэ городуудые ногооруулха ябадал ба мүн гражданска барилганууд зогсоогдоһон байна гээшэ. Мүнөө амгалан байгуулалтын үеын эхилээд байхада, энэ талаар тон ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой болоод байнабди. Энэ хүдэлмэри ябуулхын тула городой коммунальна ажахын дэргэдэхи модо тарилгын хэрэгые эрхилхэ «Зеленхоз» гэжэ база эмхидхэгдэһэн байна. Энэ хадаа городто һуулгаха залуу модо, бургааһа болон сэсэгэй рассада ургуулха үүргэтэй байха юм. Тэрэнһээ гадна модо тарижа городоо ногооруулха ябадалда хабаадалсаха уялгатай.

Модо тарижа городоо ногооруулха ябадалда, хабарай тарилгада бэлэдхэл хэдэг шэнгеэр, тон һайн бэлэдхэл хэхэ шухала байна. Тиигэбэл, модо һуулгаха хүдэлмэриие богонихон болзор соо һайн шанартайгаар дүүргэжэ шадаха байнабди.

Городоо ногооруулха ябадал хадаа манай бүхы олониитын организацинуудай ба городой бүхы гражданнуудай арюун уялга болохо тула модо ба сэсэг тариха талмайнуудаа эртэнһээ шэлэн оложо, элдэб модо шулуун ба шорой шохойһоонь гүйсэд сэбэрлэжэ бэлэдхээд, модо сэсэг тариха үеые угтаха ойрын зорилго болоно. Гадна, городой бүхы олониитын организацинууд „Зеленхоз-тэй" договор эртэнһээ баталжа, городоо ногооруулха талаар ямар хүдэлмэри хэхэ ёһотой байһанаа тодорхойлхо, модо тариха талмай, һуулгаха залуу модо организацидаа даажа абаха байна. Мүнөө үедэ энэ хүдэлмэри хэһэн нэгэшье организаци үгы байһаниинь ехэ муу байна. Үнгэрһэн жэлнүүдэй хүдэлмэри дээрэһээ харалдаа үзэхэдэ, зохиһгүй ушарнууд үзэгдэдэг байгаа. Юуб гэхэдэ, городой олонхи эмхи-зургаанууд ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд мүн зарим гражданнууд хабар—модо сэсэгэй набшалан ногооржо эхилхэдэ энэ хэрэгтэ эхилжэ оролдог заншалтай байһан байна. Энэ хадаа тон ехээр гээгдэһэн ушар болоно гээшэ. Мүнөө жэлдэ городоо ногооруулан культурна болгожо, дулаанай үедэ городой зоноо сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ эдибхитэйгээр оролсохо тон шухала зорилго болоно. Энэ жэлдэ урдын жэлнүүдэй алдуу дутуунуудые дабтажа болохогүй.

Городой бүхы зон өөрынгөө һуудаг гэр байра шадар модо сэсэг тарижа ногооруулха гүйсэд арга боломжотой.

Зеленхоз хадаа эдэнэрые залуу модонууд ба сэсэгэй рассадаар гүйсэд хангажа шадаха байна. Гадна модо һуулгаха ба сэсэг тариха ябадалай талаар заабари, зүбшөөл үгэхэ байна.

Городоо ногооруулха ябадал хадаа золтой жаргалтай, культурна байдалай нэгэн шухала һалбари болоно. Энэ хадаа ажалшадай элүүр энхэ байха ябадалай нэгэн шухала юумэ болохо байна.

Нүхэд городой ажалшад, городоо ба өөрынгөө байра шадарые ногооруулха ябадалда шууд сэхэ, халуун эдибхитэйгээр оролсоё!

Ф. ХУНХЕНОВ,
городой коммунальна ажахын дэргэдэхи „Зеленхозой" техноруk.

Залуушуулай эрхим бригада

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ үнеэдэй һүнэй-товарна фермын (гүүртые даагша нүхэр Буянтуева) залуушуулай бригада үнгэрэгшэ жэл соо ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байна. Түл абаха гүрэнэй түсэбые энэ бригада 125 процент дүүргэһэн, 60 түрэхэ үнеэдһээ 55 тугал абажа, үхүүлэнгүйгөөр тэнжээһэн байгаа. Һү һааха түсэбые 106 процент дүүргэһэн байха юм.

Мүнөө үбэлэй мал ондо оруулгые тус бригада аяар зунһаа эхилжэ эршэмтэйгээр бэлэдхэһэн байгаа. Энэ бригадын хүдэлмэришэдэй хүсөөр 2000 центнер үбһэ ба һолоомо бэлэдхэгдэһэн, 100 тонно силос хэгдэһэн байна. Тиимэ дээрэһээ мүнөө үбэлэй малай үбэлжэлгые тон һайнаар үнгэргэжэ байна. Үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо нэгэшье мал хороонгүй, тобир тарган ба шадалтайгаар ондо оруулна.

1945 ондо республикын залуушуулай мал ажалшадай социалистическэ мүрысөөндэ Карл Марксын нэрэмжэтэ [...]зой залуушуулай бригада илаһан[...]логдожо, тэрээндэ ВЛКСМ-эй обко[...] БМАССР-эй Наркомземэй дамжу[...] Улаан туг барюулагдаһан ба 200[...]риг мүнгэн шан үгтэһэн байгаа. [...] бригадын түрүү малшадта ВЛ[...] обкомой ба БМАССР-эй Нарко[...] грамотанууд барюулагдаһан байна.

Верховно Совдэй һунгалтада [...]лагдаһан социалистическэ мүры[...] эршэмтэйгээр оролсожо шэнэ [...]нуудые туйлабад. Энэ бригада 194[...] социалистическэ мүрысөөнэй дү[...]хада республикын залуушуулай [...]нуудай дунда түрүүшын һуури [...]урдань үгтэһэн ВЛКСМ-эй обко[...] БМАССР-эй Наркомземэй дамж[...] Улаан туг алдахагүйн түлөө [...] байна. Тэдэ, энэ коллектив эзэл[...]һан һууриияа алдахашьегүй бэ[...] найдахаар байна.

В. ГУМ[...]
ВЛКСМ-эй айкомой секр[...]

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЫЕ ХАА-ХААНАГҮЙ ШАМДУУЛХА!

АМЖАЛТАНУУДАА БЭХИЖҮҮЛНЭ

...Дүрбэдэхи табанжэлэй ту-...—1946 ондо баян ургаса..., хүдөө-ажалай бухы культура-... ургасые эрид шууд дээшэлүүлхэ ... урда шухала зорилго табиг-... байна.

...баян ургаса хуряахын тулада ...эриилтэнүүдые бодотоор ...газар таряалангаа зүбөөр эл-..., үһалха болон сэбэр үрһэ ...колхозуудай шухала зорил-... Тиихэлээр түрхын түрүүндэ ...тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри-... ба агротехникын эрилтын ...дүүргэгдэхэ ёһотой. Хэнэйшье ..., тарилгада һайн бэлэдхэлтэйгээр ...колхозууд полевой хүдэлмэрнүү-... болзор соо эрхим шанартай-... гээшэ.

...1946 оной хабарай та-... эрхим бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэ ...колхозууд Иволгын аймаг соо оло-... Эдэнэр үндэр ургаса хуряахын ...полинууд дээрэ агротехническэ ...-ябуулгануудые, машина зэмсэ-... заһабарилгые, тарилгын үрһые ...һайнаар бэлэдхэжэ байна. ...мори унаагай бэлэдхэл, өмниг сар-... һургаха мэтые дүүргэжэ байна. ..., Оронгын сомоной «Улаан-...» колхоз ерэхэ хабарай тарилгада ...бэлэдхэлтэй, үндэр ургаса хуряа-... эртэнһээ хойшо тэмсэжэ бай-... тоологдодог юм. Энэ колхо-...таряанажалай бригадын членүүд ху-... машина зэмсэг ба хомут то-... заһабарилгые болон агротехни-... хэмжээ-ябуулгануудые һунгуулиин ...февралиин 10 хүртэр, сүм дүүргэ-...

...нэрэмжэтэ колхозой таряан-... бригада үнгэрһэн һаранууд соо ...мэдээгээр, 6930 шарга наг ...адхаһан, 50 центнер үнэ-... 25 центнер шубуунай аргал суг-... байна. Мүн 353 мянган кубо-... хүргэгдэһэн, 16 километр һубаг канава малтагдаһан, олон зуугаад гектар газарта саһа хүр тогтоогдоһон байха юм.

«XVII партсъезд» колхозой таряанажалай бригадынхид СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрһэнһээ хойшо тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринс улам саашань эршэмтэйгээр ябуулжа, мүнөө тарилгын полинууд дээрэ 300 мянган шарга наг шэбхэ, 30 гаран центнер шубуунай аргал болон 175 гектарта саһа тогтоогдоһон байна. Тус бригадынхид үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэтэеэ нэгэн доро, хүдөө-ажалай машина зэмсэг, хомут тоногуудай заһабарилгые дүүргэбэ.

Тэрэшэлэн Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид алдарта Улаан-Армиингаа һайндэр хүртэр хабарай тарилгада дүүрэн бэлэдхэхэ гэһэн нэгэн хүсэлэнтэй шармайн тэмсэбэ.

Манай аймагай түрүү колхозууд агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые эрхим һайнаар ябуулжа байна гэбэшье, зарим колхозууд наг шэбхэ шэрэхэ, машина зэмсэгэй заһабарилга, мори унаануудые амаруулха, һайн тэжээл дээрэ гаргаха ябадалнууд һулаар үнгэргэгдэнэ.

Саянтын МТС-эй коллективэйхид дүрбэдэхи кварталай трактор ба бусад машинануудые заһабарилха түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, һунгуулиин үдэр хүртэр трактор болон хүдөө-ажалай бусад машина зэмсэгүүдые заһабарилха жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэхэбди гэһэн шэнэ график баталжа абаһан аад, мүнөө нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ жэлэйнгээ заһабарилгын түсэбые үлэһэн 3—4 тракторые Улаан Армиин һайндэр февралиин 23 хүртэр дүүрэн заһабарилха шэнэ уялга абаад, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, эрхим бэлэгтэйгээр угтаба.

И. БУДАЕВ, Иволгын аймгүйсэнкомой түрүүлэгшэ.

...одой эдеэ элбэгээр ургуулхын түлөө

...ондо „Пламя„ колхозой огород-... овощь хуряаха түсэбөө 120 ...дүүргэжэ, Хориин аймаг соо ...эхэ огородой эдеэ абаһан ...гэжэ огородно звеногой чле-... центнер капуста, 4 центнер ...мэтые ажалай нэмэлтэ түлбэ-...һэн.

...5 хүнһөө бүридэнхэй юм. ...1946 ондо үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ ...эхэ ургаса хуряаха уялга аба-...социалистическэ мүрысөөнэ эршэ-... орлсоод, үбэлэй агротехничес-...-ябуулгануудые һаадгүйгөөр үнгэргэжэ байха юм. Һүүлэй мэдээгээр энэ звеногой членүүд огород хэдэг поли дээрээ 1000 һайса гаран шарга наг шэбхэ гаргаба. Мүн үнэһэ шубуунай аргал болон нютагай бусад үтэгжүүлгэнүүдые элбэгээр суглуулжа байна.

Тус звеногой членүүд 1946 ондо огородой эдеэ элбэгээр ургуулжа, Хориин гоо аймаг соо дахяад илахын түлөө шууд тэмсэл хэжэ байха юм.

Ц. ГАРМАЕВ, (Манай корреспондент).

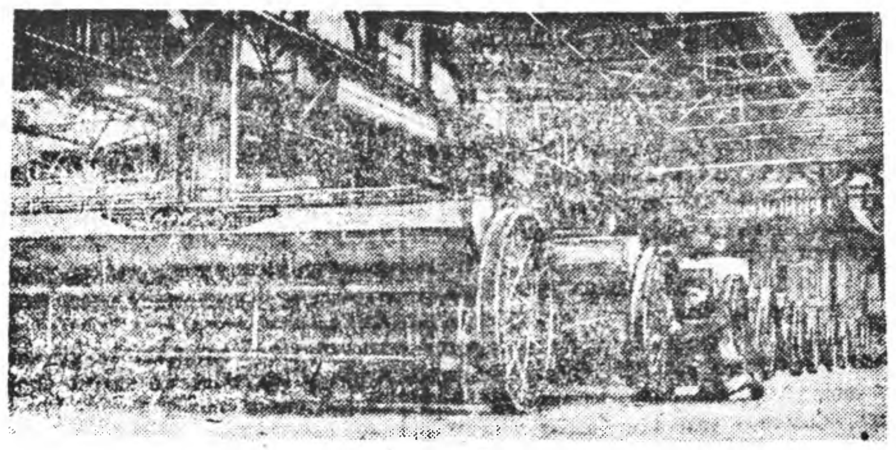
...шина зэмсэгүүдээ муу шанартайгаар бэлэдхэнэ

...мүнөө хүртэр хабарай тарилгада ...хүдэлмэринс хүсэд эхилээдүй ...колхозууд Хэжэнгын аймагай ...нютагуудаар бии байна. Чесаныи ...«Улаан Таряашин» колхоз жэл-... тарилгада бэлэдхэлые унжа-..., хабарта дээрээ ортодог юм. ...колхозой хүтэлбэрилэгшэд бо-... членүүд мүнөөшье жэлдэ тии-... дабтахаар зүбэлжэ байна.

...колхоз полевой хүдэлмэридэ бэ-... саг соонь дүүргэхэ дүүрэн ...байһан аад, имагтал энээниие ...гадэргэнь татажа сайха ..., плуг, борной, сеялкэ, хомут ...мэтын заһабарилганууд хүсэд ...гэхэдэ алдуу болохоор бэшэ, ...нэгэнинь заһабарилагдэ-..., шанарай талаар эхэ муу ... зүбөөр эмхидхэжэ шадахагүйһөө гадна поли дээгүүр хэды шэнээн саһа тогтооһон, наг шэбхэ гаргаһан, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэһэн тухайгаа юушье мэдээгүй һуудаг байна. Тэрэшэлэн колхозой правлениин түрүүлэгшэ Дашихорлоев гэгшэ тарилгада бэлэдхэлые ударидангүй мүнөө болтор амгалан тэнюун һууһаар. Колхозой правлениин членүүд, тэрэнэй түрүүлэгшэ Дашихорлоев, таряанажалай бригада энэ жэлдэ үндэр ургаса хуряаха тухай аяар мүнөө хүртэр анхараагүй байхань гайхалтай. Тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэрине өөрөө бүтэхэ ябадалда найдажархёод, энэ гэхэ юумэ бүтээнгүй байһан «Улаан Таряашин» колхозой хүтэлбэрилэгшэд ямар ушарһаа гүрэнэй шухала удхашанартай хэмжээ-ябуулгые хожомдуулжа байһан тухайгаа харюусажа үгэхэ байна.

...бригадын бригадир Анна ...гэгшэ колхознигуудай ажалые

П. СОДБОЕВ.

Сталинай нэрэмжэтэ Куйбышевскэ заводой нэгэ цех соо хүдөө-ажалай машинануудые үйлэдбэрилгэ шудалагдаа. 24-рядна сеялкэнүүдые олоорынь гаргажа захалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлэн болопон сеялкэнүүд.

А. Иевлевэй фото (ТАСС-эй фотохронико).

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземдэ

Трактор болон хүдөө-ажалай машинануудай заһабарилгын үедэхи залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй 1946 оной январиин дүнгүүд тухай

ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем трактор ба хүдөө-ажалай машинануудай заһабарилгын үедэхи залуушуулай тракторна бригаданудай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан тугые Ехэ-Кударын МТС-эй Цырен Дамбаевай хүтэлбэрилдэг залуушуулай тракторна бригадада үлөөхэ гэжэ тогтообо. Тус бригада 3 трактор, 1 культуватор, 3 плуг, 1 дисковэ борной эрхим шанартайгаар заһабарилан, тоһолохо хэрэгсэлнүүд болон зэр зэмсэгүүдые бэлэдхэжэ хабарай полевой хүдэлмэридэ бүримүһэн бэлэн болоһон байна. Бригадын членүүд бригадаа даажа абаһан талмай дээгүүр агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ байха юм.

Тэрэшэлэн Ехэ-Кударын МТС-эй нүхэд Капустин, Попонов, Кузьмин, Түнхэнэй МТС-эй Сороковиков, Зононов, Хонхолойн МТС-эй Брылев, Цырендоржиев, Гашейн МТС-эй Симухина, Осматова, Гороховский, Суулгын МТС-эй Матвеев, Ториин МТС-эй Дроздов, Воронин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг залуушуулай тракторна бригаданууд трактор заһабарилха түсэбүүдээ байгша оной февралиин 1-дэ дүүргэжэ, ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомземээр һайн хүдэлмэреэ тэмдэглүүлбэ. Тиин, эдэ бригаданууд болон тэдэнэрэй бригадирнууд энээнһээ урда тээ нэрлэгдэгшэдтэй хамта, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй грамотануудые абаха кандидадуудта баталагдаа.

Тэрээнтэй хамта, ВЛКСМ-эй обком болон БМАССР-эй Наркомзем ВЛКСМ-эй Зэдын, Хэжэнгын, Байкало-Кударын, Бичурын айкомуудай секретарьнууд ба аймагай газарай таһагые даагшадай трактор машинануудай заһабарилгын үедэ залуушуулай тракторна бригаданудай мүрысөөе хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаһыень тэмдэглээд, тэдэнэртэ дурадхаба.

Үнэн хэрэгээр харюусаха уялганууд

Сэлэнгын аймагай «Коминтерн» колхозой членүүд Москва городой Сталинска округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ, Ростовско областиин эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, агрономууд ба хүдөө ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхэхые уряалан Советскэ Союзай эрэгтэй эмэгтэй бүхы колхознигууд, социалистическэ газартаряалангай хүдэлмэрилэгшэдэ хандаһан бэшэгтэй һайтар танилсажа байна. Агитаторнууд Аюша Бамбаров, Бальжинима Цыденжапов гэгшэд малажалай бүхы фермэ, таряанажалай бригаданууд дээгүүр газетэ уншажа, колхознигуудта нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ болон донской колхознигуудай уряае гүнзэгыгөөр ой гуулжа үгэнэд.

Нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэтэй танилсаад байхадаа, эндэхи колхознигууд советскэ арадые жаргалта һайхан ажабайдалтай болгоһон большевистскэ партиа ба Сталинда үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэ. Тиихэ зуураа, эдэнэр вождиин сэсэмэргэн үгэдэ харюу болгон колхозно ажабайдалаа саашадань бүри хүгжүүлэн һалбаруулха хэрэгтэ амя бэеэ хайрлангүй оролсо одби гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэд. Тиин, энэ артелиин членүүд адуу малай үбэлжэнэ, түл абалгые гарзагүйгөөр үн эргэхэ, тарилгада эрхим бэлэдхэл хэхэ мэтын уялгануудые абажа, социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсоһон байна.

Тус колхозой таряанажалай бригадын членүүд Ростовско областиин колхознигуудай хандалгада харюу болгон хабарай тарилгада бэлэдхэлые байгша оной маргын 1 хүртэр бүримүһэн дүүргэхэбди гэжэ бэсэ уялга аа. Тэ энэрэй абаһан уялгануудай пунктнууд соо тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһые кондиционно эрхим шанартай болгохо, агротехническэ эрилтэнүүдые дүүргэхын түлөө нютагай үтэгжүүлгэнүүдые элбэгээр суглуулха, хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдые хаһа соонь һайнаар заһабарилха, мори унаа, хомут тоног болон бусад хэрэгсэлнүүдые бүгэдыень бэлэдхэхэ шухала хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

Хүсэһэндөө хүрэбэ

БАРГАЖАН. **(Телефоноор абтаба).** Байгша оной январиин 20-һоо февралиин 10 хүртэр аймагай колхозуудаар ударна хоёр декадник соносхогдоһон юм. Энэ декадник соо колхоз бүхэн хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые шиидхэхэ зорилго табиһан байгаа.

Тарилгада бэлэдхэлые түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз түрүү һуури эзэлбэ. Хоёр декаднигай үдэрнүүд соо энэ артелиин членүүд бултадаа мүрысөөд, тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ түргэн тэмптэйгээр хабаадалсаһан байха юм.

Үнгэрһэн декаднигай дүнгүүдые гаргаад байхада, Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин эрэгтэй эмэгтэй членүүд хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга, үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэбые дүүргэжэ, һэдэлгэдээ хүрэһэн байба.

Һаяар энэ колхозойхид тарилгада бэлэдхэлэй бусад зүйлнүүдые дүүргэхэнь.

Б. РИНЧИНОВ.

Колхозой зөөриие хаяжа байна

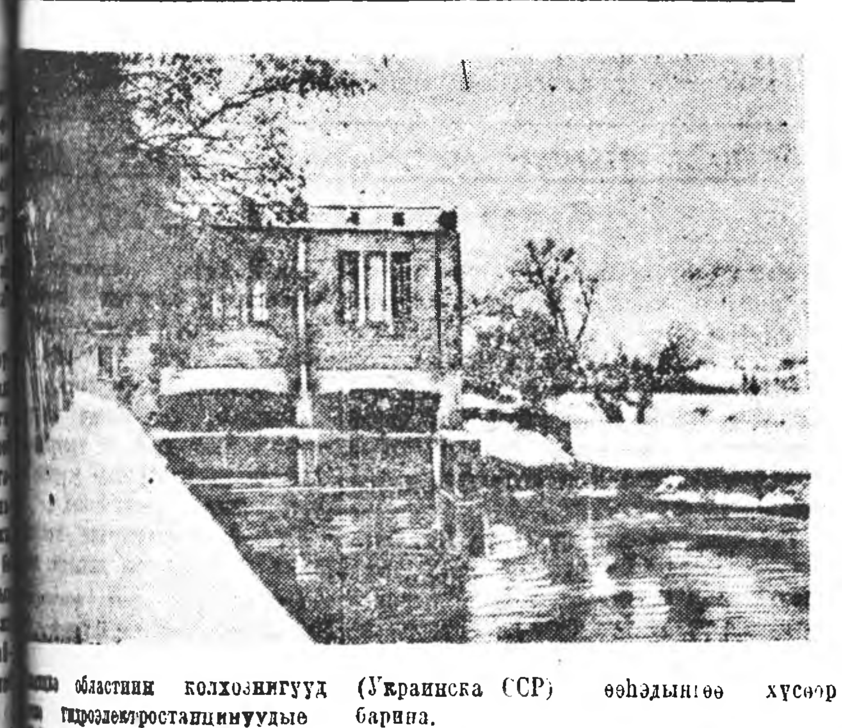
ЦАКИР. **(Телефоноор абтаба).** Үлэгшэнэй сомоной Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиинхид хабарай полевой хүдэлмэридэ хангалтагүй бэлэдхэлтэй. Үрһэ хааха түсэбөө үни хада дүүргэжэ, сэбэрлэхэ дүүрэн арга боломжотой байһан аад, түсэбөө хахадлаашьегүй байха юм. Һүүлэй мэдээгээр оройдоо 216 центнер үрһэ хааһан аад, тэрэниие сэбэрлээгүй байһаар. Колхозой правлени болон таряанажалай бригаданудай харюусалгагүй ябадалһаа таряанай 200 бухал поли дээрээ мүнөө хүртэл хүрдэгдээгүй саһандаа дарууланхай хэбтэхэ юм.

Тарилгада хэрэглэгдэхэ машина зэмсэг болон хомут тоногуудай заһабарилга хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Түсэбөөр 20 плуг заһабарилха байһан аад, арай гэжэ 15-ыень ..., хэдээ 2 плугуудаа толгойгоорынь үгы хэжэрхиһэн байха юм. 45 хомут тоног заһабарилха байһан аад, 10-ыень арай шамай бэлэн болгоод, бэшыень мүнөө хүртэр хаанаһааашье олоогүй байһаар.

Артелиин зөөриие үрижэ байһан иимэ ябадалые колхозой правлени мэдэжэ байһан болобошье, хэмжээ абаха тушаа ямаршье оролдолго гаргаагүй. Правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Раднаев таряанажалай бригадын бригадир нүхэр Очиров гэгшэдэй колхозой зөөриие нарин наргаар хадагалжа, бүрин бүтэн байлгахын түлөө бодото тэмсэл хэдэггүй байхань гайхалтай.

Артелиин зөөриие хээгүүр хаяжа саһан доро дарууланхаа гадна, машина зэмсэг болон хомут тоногуудые толгойгоорынь үгы хэжэрхёод байһан энэ гэмтэ ябадалые мүнөө хүртэр тэсэжэ байһан Закаменай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд ямар ушарһаа иимэ хэрэгые далдалдаг гэжэ сэхэ асуумаар байна.

О. АЮШЕЕВ.

...областиин колхознигууд (Украинска ССР) өөһэдынгөө хүсөөр ... гидроэлектростанциинуудые барина.

... ДЭЭРЭ: Тывровскэ районой ... гидроэлектростанцинуудай нэгэн. Сутиски гэжэ тосхондохи область соогоо ... Энэ станци 46 колхозые, гурбан машино-тракторна станцине ба колхознигуудай мянга гаран гэрнүүдые хангадаг байна.

Е. Копытын фото (ТАСС-эй фотохронико).

ГАШЕЙН МТС БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАБА

Социалистическэ мүрысөөнэй декабриин дүнгүүдээр Гашейн МТС-тэ ВЦСПС болон ССР Союзай Газартаряалангай Наркомадай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Мүн энээнтэй хамта, эрхим заһабарилагшадые шагнахын тулада 20 мянган түхэриг үгтөө.

Республиканска социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ үүсхэл гаргаһан Гашейн МТС-эй (директорынь нүхэр Алексеев, партийна организациинь секретарь нүхэр Вершинин, ахалагша механигынь нүхэр Хуторной) коллектив трактор болон прицепной машинануудые заһабарилха декабриин түсэб үлүүлэн дүүргэһэн байна. Социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон Гашейн заһабарилагшад трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэбые бүримүһэн дүүргэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай үдэртэ эрхим бэлэг бэлэг барья һэн. Тиигэжэ дээрэхи МТС-эй эрэгтэй эмэгтэй тракторист, комбайнер болон бүхы заһабарилагшад республиканска мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргээ.

Нүхэр Сталинай түүхэтэ үгэдэ харюу болгон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур 2 трактор заһабарилжа бэлэн болгобо. Плуг заһабарилха түсэбөө нилээдгүй үлүүлэн дүүргэһэн, борной, сеялкэнүүдээ бүримүһэн бэлэдхэһэн байна.

Мүнөө МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэд комбайн, молотилкануудай заһабарилгануудые болзорһоо урид дүүргэхэ, тэрэшэлэн тоһолгын болон бусад хэрэгсэлнүүдые бүримүһэн бэлэдхэхэ хэрэгтэ бүхы хабаяа элсүүлжэ байха юм.

Тарилгын машинанууд бэлэн

«Социализм» артелиин членүүд энэ жэлдэ үндэр ургаса хуряахын түлөө эртээнһээ хойшо бэлэдхэжэ байна. Хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдые түргэн саг соо, эрхим шанартайгаар заһабарилха хэрэгтэ эндэхид илангаяа анхарһан байха юм.

Түмэршэ дархашуулай дунда социалистическэ мүрысөөн үлэмжэ һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон түмэршэ дархашуул тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые Зэдын аймаг соо түрүүлэн, болзорһоо урид, эрхим шанартайгаар дүүргэхэбди гэжэ бэеэ уялга аа һэн. Мүнөө эдэ дархашуулай хүдэлмэриин дүн хадаа уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэһыень гэршэлбэ.

Түмэршэ дархашуулай уран бэрхэ гараар колхозой 50 плуг 20 борной 2 сеялкэ эрхим шанартайгаар заһабарилагдажа бэлэн болоо. Заһабарилагдаһан машинануудые тушаажа абаһан комисси шанарыень хангалтатай дээрэ тоолоһон байха юм.

Түмэршэ дархашуул Шагдыров, Цыбикжапов, Хандуев гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ гарабад.

Тарилгын машина зэмсэгүүдые заһабарилжа бэлэн болгоод байһан дээрэхи колхозой членүүд үндэр ургаса хуряаха үндэһэ һуури болохо агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэжэ байна.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Гармаевагай бригада магтагдамаар байна

Цырема Гармаева гэгшэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай гурбадахи бригадые хүтэлбэрилжэ эхилһээр 3 жэл болохонь. Тиихэ зуураа, нүхэр Гармаева энэ бригадые Мухаршэбэрэй аймагай түрүү бригадануудай зэргэдэ гаргаһан байха юм.

1946 оной хабарай тарилгын үедэ энэ бригадынхид үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, колхозой правлениин зүгһөө хэдэн удаа шан абаа һэн. Тэрэшэлэн үбһэхуряалгын үедэ энэ бригада өөрынгөө түсэбые түргэн саг соо дүүргээд, ондоо бригадануудта туһаламжа үзүүлһэн байха юм.

Колхоз соо түрүүлжэ ябаһан тус бригадын членүүд энэ жэлэй хабарай тарилгада эрхим бэлэдхэл хэхын түлөө бултадаа мүрысөөд, эрид шууд тэмсэжэ байна. Эдэнэр плуг, сеялкэ мэтын бусад хэрэгсэлнүүдые һаяын үдэрнүүдтэ хүсэд бэлэн болгохонь.

Бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Гармаева колхознигуудай жаяг заршамые шангаар барижа, ажалаа эмхитэйгээр ябуулхатаяа хамта, политическо-пиитын хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Нүхэр Гармаева колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг эрхим агитатор болонхой.

Колхозой ажалда үнэн сэхээр хандадаг Цырема Гармаевагай хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригадын членүүд хабарай тарилгые урдынхидаал адли һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаха байһаниинь лабтай.

Д. ДАШИПЫЛОВА.

Суулга нютаг.

Январиин түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

Б-Кударын МТС-эй машино-тракторна мастерскойн хүдэлмэришэд январиингаа заһабарилгын түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ мастерскойн хүдэлмэришэд Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ зорюулһан стахановско вахтада жагсажа 10-12 час хүдэлмэрилһэн байна. Кузнецнууд Я. Капустин январиингаа түсэбые 500 процент Г. Жарников—390 процент, электрик Р. Мансуровский—303 процент дүүргэбэд. Мүн токарьнууд Л. Дерябин—301 процент, Коломынин—235 процент, слесарь Скляренко—190 процент дүүргэһэн байна.

Январиингаа түсэбые үлүүлэн дүүргээд, машино тракторна мастерскойн хүдэлмэришэд февраль һарада бүри ехэ амжалтануудые түйлахаар уялга абабад.

И. ПЕТЕЛИН.

Ажалай нэмэлтэ түлбэри абаба

Иволгын аймагай „Осоавиахим“ колхозой һаалишан Л. Зайцева өөрынгөө даажа абаһан үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө ехээр анхаралаа табиһан дээрэһээ амжалтануудые түйлажа, һү һааха түсэбөө хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Тиин өөрынгөө үнэн сэхэ ажалай түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри болон 750 килограмм һү абаба.

ЭЛЕКТРОТУХЕЭРЭЛГЭНҮҮДЭЭ АЛТАЙСКА ЗАВОДОЙ БАРИЛГА ДЭЭРЭ. Алтайска хизаарай Ключевскэ районэй колхозница Е. А. Сахно гэгшэ электросварщицын мэргэжэлые шудалаад, конструкцинуудые хайлуулхадаа хоёр нормоо үлүүе дүүргэнэ.

В. Хейфецын фото (ТАСС-эй фотохронико).

ХАРЮУСАЛГАТА ДААЛГАБАРИНУУДЫЕ ХАҺА САГ СООНЬ ДҮҮРГЭНЭ

Түмэрзамайхидай гайхамшагта туйлалтанууд болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда советскэ арадай ба алдарта Улаан Армиин илалтада гайхамшагта үүргэ бүтээһэн ба па Дайн сэрэгэй дүүрээд байхада түмэрзамайхидай бүтээхэ ажалынь бага болоһон бэшэ, харин хэдэн дахин ехэдэһэн ба тэдэнэр нье ажал хүдэлмэриингөө дайнай үеын эршые хурдадхажа, партиа ба правительствын харюусалгата даалгабарие хаһа саг соонь дүүргэнэд.

Пассажирска ба ашаанай поезднуудай паровозуудай һаадгүйгөөр ябалга тэрээнэй гээгдэлые хурдадхалга халаа деп гойхинай ба станцинуудай коллективуудай хүдэлмэринүүд дээрэһээ гол түлэб дулыдаха байна. Тиин, Улан-Удын станциинхин ба депогой ин горьтойхон амжалтануудые туйлаһан байнад.

Депогой коллективэй дунда шалгарһан эрхим стахановец Иван Андреевич Гордеевэй захабарилгын бригада дайнай үедэ Зүүн-Сибириин депонуудай дунда социалистическэ мүрысөөндэ илажа, 1942 ондо тон түрүүлэн «Фронтовой бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ абаһан аад, тэрэ нэрээ дайнай дүүрэгэр алдаагүй юм. Нүхэр Иван Андреевичын бригада болбол үнэнтэ ёһоороо 24 хүдэлмэришэдөөр бүридхэхэ ёһотой байһан аад, эмхидхэһэн сагһаа хойшо орондоо 12 хүн хүдэлмэрижэ, бригадын член бүхэн хоёр хүнэй орондо ажаллахаһаа гадна, үдэрэйгөөшье, декадынгаашье, һарынгаашье даалгабарие 200 процентһээ доошо бэшэ үдэр бүридэ дүүргэдэг байнад. Бригада соонь 5 членүүдынь ажалай эрхим дуршалтад, 7 членүүдынь һурагшад—эдир залуушуул юм. Тиин нүхэр Гордеев ажалай эмхидхэлые зүбөөр табижа, хүн хүн бүхэнэй хаба шадал соо ажалаа хубааридаг байна.

Ажалай бүтээсые эрхим дээдэ хэмжээдэ хүргэхын түлөө һунгуулиин урдатаэхи социалистическэ мүрысөөндэ Иван Андреевичын бригада январь һарынгаа түсэбые 225 процент, февраль һарын түрүүшын арбан үдэрэй түсэбые 231 процент гүйсэдхэбэд. Үглөөдэр һунгуулиин участковой комиссида ошожо, Сталинска кандидатнуудайгаа түлөө голосоо үгэхэ гэлсэжэ байхадаа, ойр зуурын сагай багахан суглаа үнгэргэжэ, тэрээн дээрэ һунгуулиин урдахи социалистическэ мүрысөөгөө алдарта Улаан Армиингаа нэндэр болтор үргэлжэлүүлхэ, февраль һарынгаа ажалай түсэбые февралиин 22 хүрэтэр түгэсхэхэ гэһэн уялгануудые абажа, депогой бүхы коллективые тэдэнэрэй жэшээгээр ажаллахые уряалһан байнад.

Мүнөө нүхэр Иван Андреевичын хүтэлбэрилдэг бригада болбол абаһан уялгаа гүйсэдхэхын түлөө 4 паровозой зуһабара дүүргэхэ түсэбтэй байһан аад, февралиин 12-ой үдэр 3 паровозой зуһабарие сүм дүүргээд, 13-ай үдэр һүүлшынгээ паровозые үргэжэ, мүнөө тэрээнэйгээ зуһабарии хахадхажа байна.

— Абаһан уялгаяа болзорһоонь урид шалан, февралиин 21 хүртэр дүүргэжэ шадаһаа 9 хоног соо үшөө нэгэ паровозой дунда заһабарие дүүргэхэ байнабди. Манай бригадын эрхим стахановецууд Ф. Фролов, П. Парышний, Филимонов, М. Михальченко, В. Мальчиков, П. Сатчиков гэгшэдэй урагшатайгаар, үдэр соо 4 хүнэй орондо хүдэлмэрижэ, хоёр хүнэй даалгабарие 200 процент гүйсэдхэдэг дээрэһэнь нимэнүүд амжалтануудые туйлажа шадаһан байнабди. Үнэн дээрэ, бригадын члэн бүхэн үдэр соо 4 хүнэй даалгабарие дүүргэжэ байнад,—гэжэ сталинска уряалай урагшатай значоггой Иван Андреевич Гордеев хэлэнэ.

Мүнөө тус бригада болбол дамжуулгын хоёр Улаан тугые абаад, хэдэн һара соо эзэлэшье үгэдэггүй юм. ВЛКСМ-эй городской комитедэй дамжуулгын Улаан Туг барюулга дээрэ тус бригадын члэн бүхэнгые нэгэ нэгэ һарын салингаар ба тэрээн дээрэ 3500 түхэриг мүнгөөр шагнаһан байгаа.

— Манай зэргэ хүдэлмэриһэн бригадада бидэ дамжуулгынгаа Улаан туг үгэхэгүйбди. Юундэб гэхэдэ, бидэнэр иимээр хэдэн жэл соо хүдэлмэрилжэ байнабди. Шамдаһатай, зоригтой хүбүүд басагад байгаад манай ажалай бүтээсые дабажа гаршоо һаань дамжуулгынгаа Улаан Тугые үгэхэбди, тэд миниишье үгэхэгүй, ажалайгаа бүтээсые дээдэ эхиндэнь туйлатарынь ехэдхэжэ бүлэгдэхамнай лабтай,—гэжэ бригадын эрхим стахановец нүхэр Виктор Фролов хэлээ.

Ж. ЖАМБУЕВ.

ИТАЛИДАХИ АНДЕРСЫН СЭРЭГЭЙ ЭДИБХИ

Нэгэдэмэл Нацануудай организациин генеральна секретарь Трюгве Ли гэгшэдэ нүхэр А. Я. Вышинскиин эльгээһэн меморандум

ЛОНДОН, февралиин 16. (ТАСС). Нүхэр А. Я. Вышинский болбол Нэгэдэмэл Нацануудай организациин генеральна секретарь Трюгве Ли гэгшэдэ меморандум эльгээһэн байна, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«1946 оной февралиин 15-да Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна секретарь Трюгве Лидэ.

Сэр, Италида байгаа польско эмигрантска арми тухай асуудал тушаа Югославиин Арадай Федеративна Республикын правительствын меморандумые, тэрэшэлэн Югославиин гадаада хэрэгүүдэй министрын орлогшо мистер Беблерэй бэшэгэй буулгабарие энээндэ хабсаргажа, Советскэ делегаци болбол СССР-эй правительствын үмэнэһөө югославска меморандумда хэлэгдэһэн баримтада Аюулгүйн Соведэй членүүдэй анхаралые хандуулна.

Сэр, югославска правительство болбол меморандум соо бэшэгдэһэниие амгалан тайбан байдалда, югославско-итальянска хилэ дээрэ амгалан ба эмхи журамтай байха байдалда ерээдүй сагта аюул ушаруулжа магад гэжэ хаража үзөөд, энэ асуудалые Аюулгүйн Соведэй членүүдэй анхаралда хүргэжэ үгэхые гуйжа СССР-эй правительствода хандаһан байна гэжэ нэмэхэ шухала гэжэ тоолоноб.

Дээрэ дурсагдаһанай ёһоор СССР-эй делегаци болбол хабсаргагдаһан меморандумые Аюулгүйн Соведэй бүхы членүүдтэ дамжуулхые, сэр, Танине гуйна.

Минии гүнзэгы хүндэлэлэй этигэлээр Вышинский».

Нүхэр Вышинскиин һануулһан 1946 оной февралиин 14-эй Югославска меморандумда иигэжэ бэшэгдэһэн байна: «Югославиин Арадай Федеративна Республикын правительствоһаа Италидахи польско эмигрантска арми тушаа.

1) Мүнөө Италида байгаа 120 мянга тухай хүнтэй генерал Андерсын командалга доро байһан польско эмигрантска арми болбол Югославиин Арадай Федеративна Республикын хилэдэ дүтэлхэ гэжэ хойто ба зүүн хойто зүг уруу хэдэн һарын турша соо ябаһан байна.

Ноябрь һарын турша соо энэ сэрэгүүдэй составһаа 8 мянган хүнүүд Удинада ерэһэн байна, тайлбарилан хэлэхэдэ, национальна югославска территори болохо Юлийскэ намагһаа 20 хүрхэгүй километр газарта Югославиин мүнөөнэй хилэһээ 45 хүрхэгүй километр газарта байна.

Декабрь һара соо 700-гаад хүнүүдһээ бүридэһэн түрүүшын отряд болбол польско сэрэгэй тэмдэггүйгөөр Триестдэ ерэһэн байна.

Январь һара соо энэ хүдэлөөн үргэлжэлһэн ба үргэдэһэн байна. Мүнөө генерал Андерсын арми болбол Болонья—Феррара—Падуя—Венеци, Тревизо—Удина гэжэ бүхы линиие эзэлээд байна. Энэ болбол Адриатикын хойто эрьеэр байһан бүхы английска частьнуудые һэлгээд байна.

Мүнөө үедэ югославска хилэ тээшэ дүтэлхэ ябадалынь үргэлжэлһөөр байна. Польско эмигрантска солдадуудай нүгөө бүлэгынь Венеци ба Удинда эльгээгдэжэ байна.

2) Польско эмигрантска армиин частьнууд Югославиин Арадай Федеративна Республикада харша дайсан һанал бодолтой байна. Эдэ частьнуудай хэблэжэ байһан газетэнүүд, журналнууд ба олон тоогой пропагандистска хэблэлнүүд болбол агрессивнэ ба элирхэй аюулгай байна. Гэхэтэй хамта польско эмигрантска армиин солдадуудай дунда тиимэрхүүгээр үгөөрөө нэбтэрүүлхэ ябадал үйлэдэгдэнэ.

Тон һаяхан Италидахи польско эмигрантска арми болбол квислинговскэ сэрэгэй частьнуудай составта оролсожо байгаа, итальянска территориидо тэрьедэһэн югославуудые суглуулан абажа өөрынгөө тооё олошоруулхые оролдоһон байна. Эдэ сэрэгүүдые суглуулалга болбол «Югославидахи коммунизмда эсэргүү тэмсэл» гэһэн лозунг доро ябуулагдажа байна.

Энэ үедэ генерал Андерсын арми болбол Юлийскэ намагай (Триест) «А» гэжэ зоноло 89-дэхи американска дивизиие халажа абаха ябадалда һаяар ашаглагдаха ба энээгээй һүүлээр мүнөө үедэ Югославиин Арадай Федеративна Республикын зэбсэгтэ хүсэнэй эзэлээд байһан тэрэ районой «Б» гэһэн зоные эзэмдэлгэдэ ороходо байна гэжэ зэбэг үгэнүүд эдэ сэрэгүүдэй дунда гараһан байна.

3) Польско эмигрантска арми болбол мүнөө үедэ Италида байгаа югославска квислинговскэ сэрэгэй соединенинүүдэй бүлэгүүдтэй нягта харилсаатай байна.

Италида байгаа энэ квислинговскэ бүлэгүүд болбол генерал Андерсын армиин материальна дэмжэлгые ашаглажа байна»

Югославска гадаада хэрэгүүдэй министрын орлогшо Беблер гэгшэ югославска меморандумые хабсаргаһан өөрынгөө бэшэг соо Аюулгүйн Соведэй членүүдтэ энэ дурасхаалта бэшэгые хүргэн үзүүлхые А. Я. Вышинскиие гуйһан байна, ушарынь хадаа энэ болбол онсо ухаанаатай баримтанууд тухай тоосоон болоно.

Румынска бүлэг офицернүүдтэ Германиие илаһанай түлөө медальнууд барюулагдаба

БУХАРЕСТ, февралиин 17. (ТАСС). Һаяхан Румынидахи Союзна Хиналтын Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо генерал-полковник И. З. Сусайков СССР-эй Верховно Соведэй үмэнэһөө «1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда Германиие илаһанай түлөө» медальнуудые «Тудор Владимиреску» гэжэ дивизиин 38 офицернүүдтэ барюулба.

Медальнуудые барюулган болоходо румынска армиин дээдэ тушаалтай хүнүүд байлсаба. Харюу үгэ хэлэһэн сэрэгэй министр Василиу—Рашкану иигэжэ хэлэбэ: «Румынска солдат болбол өөрынгөө үбсүүн дээрэ советскэ солдадай үбсүүн дээрэ байһан шагналнуудые зүүжэ ябахадаа омгорхоно. Бүхы Румыни болбол бүхы арадай зол жаргал ба болбосон эжаһуудалтай байхын түлөө СССР-эй оролдолгые хаража байна».

Медальнуудые барюулагдаһанай һүүлээр дивизиин парад ба обед болоһон байна. Тэрээн дээрэ генерал Сусайков, сэрэгэй министр Василиу-Рашкану ба бусад үгэ хэлэбэ.

Бельгидэ болоһон парламентска һунгалтануудай дүн

ПАРИЖ, февралиин 18. (ТАСС). Агентство Франс Пресс болбол Бельгийскэ палатада депутадуудай һууринуудые хубаалгын зэргэй дүнгые дамжуулна: христианско-социальна парти—90 һууринуудые, 1939 ондо байһан 73 һууринуудай орондо, социалистнууд—69, 64-эй орондо, либералнууд—17, 33-ай орондо, коммунистнууд—24, 9-эй орондо, бельгийскэ демократическа союз—2.

Уридшалан мэдээсэһэнэй ёһоор сенатада һууринууд иимээр хубаагдана: христианско-социальна парти—51 һуури, социалистнууд—33, коммунистнууд—11, либералнууд—4 һуури.

Грецидэ бүгэдэниитын уридшалгын забастовко болобо

АФИНЫ, февралиин 16. (ТАСС). Февралиин 14-эй үдэр шэнэ мүнгэ гаргаһан ябадалтай холбогдуулан правительствын тогтооһон салин хүлһэнэй шэнэ хэмжээе буруушааһан протестын тэмдэг болгожо греческэ ажалай конфедерацяар эмхидхэгдэһэн бүгэдэниитын уридшалгын забастовко 2 часай хугасаа соо бүхы Грецидэ болоһон байна. Забастовко болбол хэрбээ правительствын өөрынгөө шиидхэбэриие дахин хаража үзэхэгүй байгаа һаань, ажалшад стачечна эрид хатуу тэмсэл хэхээр бэлэн байһан тухайгаа правительстводо һануулха зорилготой байһан байна.

Забастовкодо Афинытахи үйлэдбэриин бүхы һалбаринууд хабаадалсаһан байна. Трамвайна ба түмэрзамай хүдэлмэри болиһон, электричество үгэхэ ябадал зогсоогдоһон, банк, гүрэнэй албан газарнууд ба үмсын конторонууд хаагдаһан байна. Пирейдэ порт ба городтонь 2 часай турша соо бүхы ажабайдалынь зогсоһон байна. Хүдэлмэришэдтэй һаналаа нэгэдхэһэнэй тэмдэг болгожо магазинуудые хааһан, мүн үйлсын худалдаашад наймаагаа зогсооһон байна.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Салоника, Волосто, Лариста, Лами ба бусад городуудаар хүдэлмэришэд ба албахаагшад забастовкодо хабаадалсаһан байна. Ремесленнигүүд ба худалдаашадай ехэнхи хубинь забастовкые дэмжэлсэһэн байна. Каламатадахи сэрэгэй комендант забастовкые болюулһан байна.

Олон үйлэдбэринүүд дээрэ митингнүүд болобо. Афиныда забастовко боложо байха үе соо «Аликис» гэжэ театрта греческэ ажалай конфедерацида ороһон бүхы профсоюзуудай комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй суглаан болоһон байна. Абтаһан резолюци соонь салин хүлһэнэй шэнэ хэмжээ тухай правительствын гаргаһан шиидхэбэри болбол салин хүлһые хоёр дахин багадхаһан хэрэг болоно гэжэ тэмдэглэгдэбэ. «Байдалай таһаршагүй эрхые бүхы хүсөөрөө хамгаалха» гэжэ резолюци уряалһан байна.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хүн... сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Февралиин 14-эй үглөөнэй заседа...

НЮРНБЕРГ, февралиин 14. (ТАСС). Трибуналай февралиин 14-эй үглөөнэй заседани дээрэ СССР-һээ главна гэмнэлтын орлогшо полковник Покровский гэгшэ плендэ абтаһан сэрэгэй хүнүүд тушаа хэһэн гитлеровскэ заговорщигуудай гэмтэ хэрэгүүд тухай баримтануудые харуулжа үргэлжэлүүлбэ.

1942 оной Рождествогой урда тээ «хүмүүжүүлгын-ажалай» лагериин Бердичевскэ отделенидэ байһан плендэ абтаһан хүндэ шархатаһан 78 советскэ сэрэгэй хүнүүдые алаха гэжэ гитлеровецүүдэй һэдэһэн событи тухай гэмнэгшын мэдээсэл ехээр һонирхогдобо.

Гэмнэгшэ болбол Житомир городой трофейнэ архивуудһаа Улаан Армиин түлөөлэгшэдэй элирүүлжэ абаһан немецкэ полицейскэ мүрдэлгын материалнуудһаа уншана. Житомиртохи полициин аюулгүйн ба СД-гэй командирта эсэсовец Кноп гэгшын үгэһэн мэдүүлгэнүүд соо эдэ событинууд тушаа хэлэгдэхэнь хадаа:

«Эндэхи лагерьта байһан плендэ абтаһан 78 сэрэгэй хүнүүд хүндөөр шархатаһан байна. Зарьманиинь хоёр хүлгүй, нэгэ зарьманиинь хоёр гаргүй, зарьманиинь ямар нэгэн мүсэгүй байгаа. Зарим нэгэниинь үе мүсэндөө шархагүйшье һаа, ондоо янзын шархануудаар эрэмдэг болгогдоһон ушарһаа ямаршье хүдэлмэри бүтээжэ шадахагүй байһан байна. Тэдэнүүдынь нүгөөдүүлээ адуулха ёһотой байгаа. Кальбах болбол 1942 оной декабриин 23-да «хүмүүжүүлгын-ажалай» лагериие шалгажа үзөөд, амиды үлэгшэдые тэрэ үдэртэнь «тусхай журамта» хандалгада оруулха гэһэн захиралта үгэһэн байна. Би болбол энэ хэрэгые бэлэдхэхэ ябадалые нютагай управлениин хүдэлмэрилэгшэдтэ даалгаһан байнаб».

Саашадаа Кноп гэгшын мэдүүлгэнүүдһээ үзэхэдэ, хюдахын түлөө эсэсовецүүдтэ үгтэһэн гар хүлгүй, үе мүсэгүй плендэ абтаһан советскэ сэрэгэй хүнүүд болбол бүрин түгэс зэбсэгтэй эсэсовскэ гурбан алууршадые илаһан байна.

Плендэ абтаһан хүндэ шархатай советскэ хүнүүдые саазалха даалгабари абаһан гурбан алууршадай хоёрынь алуулһан, гурбадахинь зугадаһан байна гэжэ хахад үдэрэй үедэ Кнопто телефоноор мэдээсэһэн байна.

Саазалгын газарта юун болоһон байгааб? Бүтэн үлэһэн алууршан Гессельбах энээн тухай тодорхой хэлэнэ. Тэрэ хадаа болоһон зүйлые иигэжэ харуулна: «Экзекуцида ороходо ёһотой түрүүшын бүлэг имагта хүлгүй хүнүүдһээ бүридэһэн байна.

Хаалтатай байгшадай түрүүшын гурбые минии буудаһанай һүүлээр дээрэ абяанай гараха дуулдаа һэн. Зэлжэндэ байһан хаалтата байгшадай дүрбэдэхиие түргэн унагаагаад, дээшээ харахадамнай машинын хажууда аймшагтай үймөөн боложо байһан байна».

Гессельбах гэгшэ саашань өөрынгөө мэдүүлгэнүүдтэ бэшэхэнь хадаа: «Могилаһаа гараад байхадаа, хоёр нүхэдэйнгөө газарта хэбтэжэ байхые харааһэм. Плендэ абтаһан хоёр хүнүүд өөһэдынгөө олоһон буугаар намайе ба шоферые буудаһан байна».

Гэмнэгшэ болбол эсэстэй гитлеровскэ эзэмдэлгын засагууд болбол плендэ абтаһан советскэ сэрэгэй хүнүүдые ба хамагай түрүүндэ бэеынгээ шадалаар баалалтын ажалда ашаглагдажа... лоһон хүнүүдые урид зохёо... бөөр хюдаһан ябадалые гэр... ментнүүдые трибуналда хар...

Гэмнэгшэ болбол пленда ... гэй хүнүүдые тамгалха ... германска зэбсэгтэ хүсэнүү... командованиин циркулярна... нуудые трибуналда харуул...

Каторжна журам, үргэлжэ... лолго ба зобоолго болбол со... дые бүрин түгэс зэбсэгтэ... һахюулда добтолхо баатай... на гэжэ тэмдэглээд, гэмн... Маутхаузендэхи үгы хэлгы... хаалтатай байһан Улаан Ар... албахаагшадай гаргаһан б... хай мэдүүлһэн гэршэнэр Л... гэгшэдэй мэдүүлгые харуул... шэнүүд болбол 1945 оной ... эхеэр 800 улаанармеецүүд ... нууд харуулайгаа зэбсэгые... абаһан ба электрическэ то... адаалхайтай проволоконууд... Маутхаузенһээ тэрьелжэ шад... Эдэнэй зарим хэдэниие ... барижа шадаһан байна.

Саашань нүхэр Покровский ... плендэ абтаһан сэрэгэй хүн... ровецүүд ажаүйлэдбэри ба ... хамагай хүндэ хүдэлмэри... байһан, тэндэ тэдэнэр хүсэ... һанһаа, хүшэ хүртэшэгүй ... үлэсхэлэн ба харуулай таза... зэрлиг аашануудһаа болож... дэг байһан тухайнь мэд... трибуналда харуулна. Плен... сэрэгэй хүнүүдые ашаглаха ... леровскэ командованиин ди... хэлэгдэхэнь хадаа германска... болбол гансал гартаа буута... абтагшадые плендэ абтаһан... нууд гэжэ тоолохогүй, хари... хүртэрхи наһатай эрэгтэй... тыень тоолохо ёһотой гэһэ... гэмнэгшэ онсолон хэлэнэ... хүүгэд хүгшэд ба үбгэдые ... дэлмэридэ ябуулха тухай ... байна.

Германска сэрэгэй органууд... ровскэ парти хадаа плендэ ... ветскэ сэрэгэй хүнүүдые зэ... журам ба хараал доро байл... үшөө хангалтатай бэшэ гэж... байһыень харуулһан хоёр ... гэмнэгшэ харуулна. Иимэ ... дэ абтаһан советскэ сэрэгэй ... шаа гаргаһан бүхы зэрлиг ... түлөө харюусалгые гитлеро... хүтэлбэрилэгшэд ба тэрэшэ... командовани нэгэн адляар ... байһан ушар үшөө дахин ... гэжэ гэмнэгшэ тобшолон хэ...

Энээнэй һүүлээр гэмнэгшэ ... хословацка, Польско ба Юг... минуудай сэрэгэй албахаа... гитлеровецүүдэй хэһэн зэрл... тухай асуудалда ороно. Ка... соо (Смоленскдэ дүтэхэн) ... поляк сэрэгэй хүнүүдые ол... немецко-фашистска булимтара... дан алаһан ябадал болбол с... гэмтэ ябадал хэгшэдэй х... гэмүүдэйнь нэгэн болоно, ... хэлэнэ.

Эдэ документальна барим... руулгаар Трибуналай үглөөн... дүүрэбэ.

Финляндиин дайн сэрэгэй гэмтэдтэ приговор гаргагдаба

ХЕЛЬСИНКИ, февралиин 21. (ТАСС). Мүнөөдэр 15 часта дайн сэрэгэй гэмтэдые сүүдлэһэн сүүд приговор соносхобо. Финляндиие фашистска Германиин талада дайнда оруулһанай түлөө гэмнэгдэгшэдые гэмтэй гэжэ, баталаад, сүүд болбол президент байһан Рюти гэгшые 10 жэлэй каторгада, премьер-министр байһан Линкомиес ба министр байһан Таннер гэгшэдые 5 жэл 6 һарын, элшэн түлөөлэгшэ байһан Кимяки гэгшые—5 жэлэй, гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан Рамсай гэгшые—2 жэл 6 һарын, министр байһан Рейникк ба К... шэдые—2 жэлэй түрмэдэ ... шиидхэбэ.

Сүүдэй заседаниин болож... арад зон ба журналистнууд ... байба. Гадаадын хэрэгүү... Лейно сеймын зарим депута... Хиналтын Комиссиин совет... ска түлөөлэгшэд байлсаба. ... даа 45 минутын турша соо ... Сүүдлүүлэгдэһэн хүнүүд ст... түрмэдэ ябуулагдаһан байна.

Бельгийскэ правительство тушаалһаа арса...

ПАРИЖ, февралиин 18. (ТАСС). Агентство Франс Пресс дамжуулханы хадаа, бельгийскэ принц-Регентын канцеляри болбол премьер-министр Ван Акер хадаа принц-Регентдэ правительство тушаалһаа арсаба гэжэ мэдүүлбэ ... сэлнүүдые тунхаглаба. П... шаалһаа арсаха тухай гүйл... тэд ябажа байһан хэрэгүүд... правительствые гуйба.

„Б. М. ҮНЭНЭЙ“ МАТЕРИАЛААР ХЭМЖЭЭ АБ...

„Малаа гарзалуулжа байна“

Манай «Бурят-Монголой Үнэн» газетэдэ гаргаһан «малаа гарзалуулжа байна» гэһэн бэшэг тушаа Кударын аймагай прокурор иигэжэ мэдээсэнэ:

«Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Попов гэгшэ хэһэн олон малай үхэһэнэй ушараар уголовно кодексын 109-дэхи статьягаар харюусалгада хабаадуулагдаха байна.

Тамирска сельсоведэй «Путь Октября» гэжэ колхозой ОТФ дээрэ тоншье муу харууһанһаа боложо 50 толгой хониной үхэһэнэй түлөө тус ОТФ-гэй хүдэлмэришэ Яковлев П. Л. сүүдтэ үгтөбэ.

М.-Кударын сельсоведэй ... нэрэмжэтэ колхоздо боло... ухэлгэ тушаа мүрдэлгэ боло... Гэмтэдые олоһоной һүүлээр, ... мүн хэмжээ абтаха байна.

Кударын сельсоведэй «Б... тябрь» гэжэ колхозой түрүү... Дубининда малнуудые үхүүл... мүн хэмжээ абтаха байна.

Сүүдэй шиидхэбэриин ... ниие танда дахин мэдээсэ...

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. Л...

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Адуу малаа ба таряагаа страховална

Закаменай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ оной январь һарада 1945 онойнгоо тарилгые аюулһаа аршалхын түлөө таряагаа 5000 түхэригөөр страховалһан байгаа. Үнгэрэгшэ намар тэрэ колхозой тарилга мүндэртэ сохюулжа ехэтэ гэмтэһэн байха юм. Тарилгаяа страховалһанайнгаа түлөө энэ колхоз 107 мянган түхэриг гүрэнэй туһаламжа абаһан байна.

Мүнөө энэ колхоз бүхы малнуудаа ба таряагаа страховалаа.

Түмэршэ дархашуулые бэлэдхэхэ курса нээгдэхэнь

Курумканай аймагай колхозой һургуулиин дэргэдэ түмэршэ дархашуулые бэлэдхэхэ курса нээгдэхэнь. Энэ курса аймагай машинно-тракторно станции ба электростанци дээрэ мүн ажана хэрэгтэй мүн һурагсаха байна. Энэ курса болбол хүгжэн байгаа колхозой ажаүйлэдбэриие механизаторнуудаар хангаха ябадалда тон ехэ туһаламжа хүргэхэ болоно гэнэшэ.

Комсомолецуудай үүсхэлээр

Улюнска сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд «Бурят-Монгольский комсомолец» гэжэ корабль байгуулхын түлөө мүнгэн зөөри суглуулха гэһэн республикын комсомольско организацинуудай уряалые эдибхитэйгээр һайшаажа, мүнөө комсомольско эхин организациин секретарь нүхэр Н. Ринчиновагай хүтэлбэреэр воскресник эмхидхэжэ, нэгэ үдэр 720 түхэригэй сэнтэй 80 кубометр түлеэ бэлдэһэн байна.

(«Баргузинская Правда»).

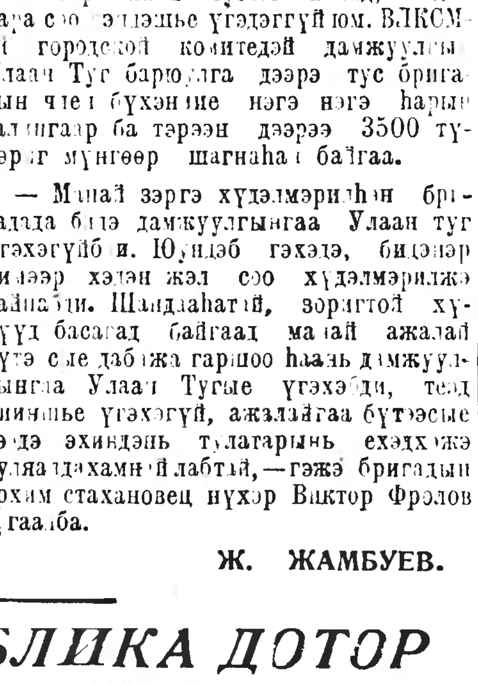
224.580 түхэриг түлэгдэбэ

Эхэ ба үхибүүе халуун анхаралаар хүреэлэн манай гүрэн түрэхэ олон үхибүүтэй ба эрэгүй эхэнэрнүүдтэ тон ехэ туһаламжа хүргэдэг байна.

Улан-Удын Заводскай районда 1945 оной январьһаа эхилээд тэрэ оной сентябрь хүртэр гүрэнэй туһаламжа гэжэ 224.580 түхэриг үгтэһэн байха юм.

Энэ районда 134 эхэнүүд орден ба медальнуудаар шагнагдаа. Тэдэнэй дунда «Эхэ-герой» ордеоор 1 хүн, I зэргын «Эхын алдар» орденоор 10 хүн, II зэргын «Эхын алдар» орденоор 2 хүн, III зэргын «Эхын алдар» орденоор 23 хүн шагнагдаһан ба I зэргын «Эхын медаляар» 39 хүн, II зэргын «Эхын медаляар» 41 хүн шагнагдаһан байна.

А. ЗЛАЧЕВСКАЯ.

Заиграйн АЗО-гэй главна агроном Павел Кузьмич **Метляев.**

А. Поповой фото.

Үдэр бүри гурбан нормо дүүргэнэ

Галуута-нуурай станциин механическа цехын токарьнууд нүхэд П. Дурбышев, В. Петряковский гэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсожо, тодорхой уялгануудые абаад, мүнөө эдэ нүхэд өөһэдынгөө уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ нэгэн хүсэлэнтэй. Стахановска вахтада жагсажа, үдэрэйнгөө даалгабарие 270—273 процент дүүргэжэ, тус станциин механическа цехын коллектив соо түрүү стахановецууд болонхой.

Ураһайханай самодеятельностиие харалган болобо

СЭЛЭНГЭ. Һаяхан Тельманай нэрэмжэтэ колхозой клуб соо аймагай ураһайханай самодеятельностиие харалган болобо. Энэ харалганда 5 коллективууд хабаадалсажа, 58 зүйлэй ураһайханай зүйлнүүдые харуулаа.

Энэ харалганда Загустайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой коллектив (ударидагшань нүхэр Амоголонова), Тельманай нэрэмжэтэ колхозой коллектив (ударидагшань нүхэр Уланова) һайнууд болоод эльгээ байһан дээрэһээ шагнагдабад. Эрхим дуулагшад ба наадагшад нүхэд Амоголонова, Балданова, Гармаева, Иванова, Цыденов, Цыренжапкиев ба Таратина гэгшэд мүнгэн шагнал абаба.

А. УЛАХАНОВА.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ; ул. Ленина 35: (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД, ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89: ответ. секретаря—3-23: отделов: партийной и промышленности—7-89: сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.). об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00556. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР Тираж...